

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๒ ไฟล์ ๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

มา ทำวัตรก่อน ทำวัตรเลยละ กราบพระนะ

(ทำวัตรเย็น) เริ่มเทศน์ นาที่ที่ ๑๐.๐๘

ปัญหานะเอามา ใครมีปัญหาอะไร เก็บมาเลย เอามาเยอะๆ คุณไว้

สงกรานต์คนเขาก็เพลินไปอีกอย่างหนึ่ง เขาก็เพลินไปประสาเขานะ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์มานะ ท่านคิดถึง ท่านพูดถึง ถ้าพูดถึงทางโลกนะ คนเราคิดถึงกัน เป็นญาติกันโดยธรรมนะ ถ้าคนเป็นญาติกันโดยธรรม เราเกิดมานี้ เป็นญาติกันโดยธรรม เพราะเกิดมามีหนึ่งปากหนึ่งท้องเหมือนกัน คนเรานี้จิตใจเสมอกัน คิดถึงกันนะ สิ่ง que คิดถึงกัน ความเมตตาเป็นสิ่งที่ดีๆ ทั้งนั้นเลย

การคิดถึงกัน การแสวงนะ เป็นญาติกัน ถ้าเป็นญาติกัน คนที่เป็นญาติโดยสายเลือดกับเป็นญาติโดยธรรม คือการคิดถึงกัน การดูแลรักษาถึงกันนะ การคิดถึงกันเห็นไหม เยี่ยมบ่อยๆ คนมาเยี่ยมมาเยือนกัน มากันหากันเหมือนเพื่อน เพื่อนสนิทกันมาก ถ้าเพื่อนสนิทนะบางที่สนิทกว่าญาติอีก ญาตินี้ไม่สนิท จิตใจเสมอกัน เนี่ย สิ่ง que คิดนี้มันเป็นธรรม

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ เวลาท่านคิดถึง ใจเป็นธรรมนะ มันห่วงอาลัยอาวรณ์กับธรรมะไง แล้วธรรมะนี้ ใครจะรักษา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มีรัตนะ ๒ มีพระพุทธรูปพระธรรม มีพระพุทธรูปเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม

แล้วอัญญาโกณฑัญญะมาบรรลุลหกรรม เห็นไหม “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ
อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดีใจมาก ดีใจมากนะ เพราะมีพยาน ถ้าพูดถึง
ไฉน่ะ มันมีพยาน ถ้าไม่มีพยานเราพูดอยู่คนเดียว เห็นไหม โลกจะเชื่อก็ได้ ไม่เชื่อก็ได้
แต่ถ้ามีพยานนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้เห็นไปหมด รู้เห็นไปหมดเพราะอะไร?
เพราะว่าบารมีธรรมสร้างมาเยอะมาก การสิ่งที่เรามี เราเป็น มันเป็นเรื่องที่เราสร้างมา มัน
ไม่ลอยมาจากฟ้าหรอก โลกนี้ไม่มีของฟรี ในวัฏฏะก็ไม่มีของฟรี

“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

นี่พอทำชั่ว ทำสิ่งต่างๆ เราก็ปฏิเสธว่าเราจะไม่เป็น อย่างที่เราทำมา เราปฏิเสธ
การปฏิเสธนั้นมันเป็นความคิดนะ แต่ความจริงมันเป็นความจริงนะ เราทำสิ่งใดก็แล้วแต่
ที่มันมีบาดหมางกัน กระทบกระเทือนกัน เวลาเกิดไถ่ๆ กัน มาเกิดไถ่ๆ กันแล้วบอก
ว่าเราจะไม่ยอมเขา เราจะไม่ว่าอะไรไป โห่ ลูกเกิดมา ลูกเล็กๆ นี้มีอำนาจนะ มันอ้าปาก
เท่านั้นพ่อแม่ต้องวิ่งไปหามันเลย อย่าว่าแต่ว่ามันจะมาเรียกร้อง แค่อ้าปาก ก็วิ่งไปหามัน
แล้ว

มันเป็นโดยความผูกพัน เวลากรรมให้สนองเป็นความผูกพันนะ พูดถึงเรื่องของ
กรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว โลกนี้ไม่มีของฟรี ไม่มีของฟรีนั้นเป็นเรื่องของโลก เรื่อง
ของวัฏฏะ เรื่องของการสร้างบุญกุศล เรื่องของการสะสม เรื่องของการสร้างบารมี แต่
เวลาเรื่องของกรรมฐานเราครูบาอาจารย์จะรวรัดเข้ามา จะทำบุญกุศล ทำสิ่งต่างๆ
สูงส่งขนาดไหนก็แล้วแต่มันหมุนไป แล้วแต่แรงขับ

คูสิ รถเราวิ่งได้เท่าไร คูจรวดมันขึ้นไปบนฟ้าสิ มันขับเคลื่อนแรงขนาดไหน มัน
พุ่งไปสุดกำลังของมันเลยนะ ความเร็วของมันขนาดไหน ความเร็วของจรวด ของยาน
อวกาศที่มันออกไป

ใจถ้ามันมีแรงขับเคลื่อนไหน จะบุญมากขนาดไหน จะส่งขนาดไหน มันแรงขับเคลื่อนไปทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเป็นการภาวนานะ มันเป็นการดับที่เรา ธรรมเนียมเรา ศาสนา จะทำบุญกุศลขนาดไหนนะ ถึงที่สุดแล้วต้องมีการภาวนา การภาวนาเท่านั้นจะมาตัดแปลงใจของเรา การภาวนาเห็นใหม่ ควบคุมใจของเรา ศึกษาใจของเรา ศึกษาใจของเรา เพราะเข้าใจของเราแล้ว เพราะเข้าใจใจของเราแล้วนะ

ใจทุกดวงมันเป็นอย่างนี้ เพศหญิง เพศชาย เพศสมณะ เพศนักบวช เพศต่างๆ เห็นใหม่ บวชเป็นพระนี่สมมุติสงฆ์ คุณิ ขนาดฆราวาสเขาเวลาเขาบรรพชาขึ้นมา ใจเขาเป็นพระนะ ร่างกายเขาเป็นคฤหัสถ์ เป็นฆราวาส แต่หัวใจของเขาเป็นพระ ถ้าหัวใจของเขาเป็นพระ มันเป็นพระที่หัวใจใจ

ถ้าเป็นพระที่หัวใจ การภาวนา ภาวนาที่ไหน? ภาวนาที่ใจ ถ้าภาวนาที่ใจ เห็นใหม่ มันเกิดการกระทำ มันเกิดการเปลี่ยนแปลง ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง มันจะไปแก้ไขได้อย่างไร? เราทำบุญกุศลหรือสิ่งต่างๆ จากภายนอก มันเป็นการสร้างบารมี แรงขับเคลื่อนที่ว่ามันเป็นอามิส ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ไปเกิดแน่นอน

“ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

การทำดีนะ สะสม เห็นใหม่ คุณิ เวลาเทวดาเขามาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “พระอินทร์มีไหม?”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าอย่าถามว่า “พระอินทร์มีไหม?”

เหตุให้เกิดพระอินทร์ก็รู้ๆ นะ สาธารณประโยชน์ แหล่งน้ำ ถนน ศาลาพักร้อน สิ่งเหล่านี้ถ้าทำไปเกิดเป็นพระอินทร์ เป็นพระอินทร์เพราะอะไร? เพราะเราสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ แล้วผู้คนข้างหลังเขาสร้างบุญกุศลกัน เขาทำดีกัน คุณิ เราไปให้ เราไปแจกทานกัน เราไปเปิดโรงงานกันนะ

คนเขาไปทอดกฐิน เขาไปทำบุญกุศลกัน แล้วเขามากิน เขามาอาศัยโรงพยาบาลของเรา เขามากิน เขามาอาศัยโรงพยาบาลของเรา ใช้อำนวยความสะดวกในชีวิตของเขา คบบัณฑิตใจ บัณฑิตเขาไปทำบุญกุศลกัน เขามาอาศัย เราได้บุญสองต่อ สามต่อ เขาไปทำ

ความดีใช่ไหม? แล้วเขามาอาศัยสิ่งของของเราในการดำรงชีวิตใช่ไหม? นี่พระอินทร์เกิด
อย่างนี้

เพราะเขาทำบุญกันอยู่แล้ว แล้วเราไปทำโรงงาน ไปทำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเขา
สิ่งนี้ไปเกิดเป็นพระอินทร์

“เหตุให้เกิดพระอินทร์เรายังรู้เลย อย่าว่าแต่พระอินทร์มีหรือไม่มี”

เหตุให้ไปเกิดนะ เหตุที่จะไปเกิดเป็นพระอินทร์ เห็นไหม แรงขับ จะบุญกุศลดี
ส่งขนาดไหนมันก็เวรกรรม ถ้าไม่มีการภาวนามันจะหมุนไปในวัฏฏะอย่างนี้ คือจับผล
ในสิ่งที่ดี เลว ชั่วจับผลในสิ่งที่ชั่ว มันจับผลในสิ่งที่ชั่วนะ มันให้แน่ให้ผลแน่นอน มัน
เป็นธรรมชาติของไฟ ไฟ เห็นไหม มันอยู่ในที่ลับมันก็ร้อน เราไปจับถ่านในที่ลับมันก็
พอง จับถ่านในที่แจ้งมันก็พอง มันพองทั้งนั้นนะ ความลับไม่มีในโลก

คนทำนะมันรู้ คนที่ทำ เราเป็นคนทำเอง เรารู้ของเราเอง สิ่งที่เราเห็นไหม สิ่งที่
การกระทำนี้มันเกิดขึ้นมาจากใจ มโนกรรม ไม่มีความคิด ไม่มีการริเริ่ม มันจะทำได้
อย่างไร? ร่างกายจะยังขับเคลื่อนไปเพราะความคิดของเราขับเคลื่อนเราไป ขับเคลื่อน
แล้วทำต่างๆ ทำสิ่งต่างๆ ทั้งนั้นเลย เราขับเคลื่อนไปทำอย่างนั้น แล้วเราย้อนกลับไป

แรงขับเคลื่อนถ้ามันเข้ามาสงบได้ ทำสมาธิได้ เห็นไหมทำสมาธิได้ เวลาเราเน้น
กัน เน้นกันเรื่องการทำสมาธิเพราะอะไร? เพราะในปัจจุบันนี้เขาปฏิเสธตรงนี้กัน
เขาบอกว่าการทำสมาธิไม่มีประโยชน์ แล้วถามว่าทรมานมีประโยชน์ไหม ทรมานะ ทรมานะ
สมาธิคือทรมาน ถ้าใครมีทรมานถึงทำกิจการต่างๆ ได้ ไม่มีทรมาน เรามีโครงการดีขนาดไหน
เราจิตรพิสดารขนาดไหน เราทำไม่ได้หรอก มันเป็นความเพ้อเจ้อ เป็นความเพ้อฝัน

แล้วปัจจุบันนี้ เราใช้ปัญญากันในศาสนา ในศาสนาเราใช้ปัญญากัน แล้วปัญญา
อย่างนี้มันเป็นโลกีย์ปัญญา เราไม่เคยทำนะ เราไม่เคยทุกข์เคยยาก เราไม่เคยทำประกอบ
กิจการ เขาประกอบกิจการมา เขาทำมา คนที่เขาสร้างอำนาจวาสนามา เขาประสบความสำเร็จ
ความสำเร็จของเขา เขาประสบความสำเร็จ เขามีการกระทำของเขา

เราไม่เคยทำอะไรเลย เราคิดจะให้เป็นอย่างนั้น มันเป็นไปได้อย่างไร? มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก มันเป็นไปได้ไม่ได้ เห็นไหม มันเป็นไปได้ไม่ได้เพราะมันไม่มีทุน ไม่มีการกระทำ ถ้ามีทุนนะ พอมีทุนขึ้นมา เราทำสัมมาสมาธิขึ้นมาก่อน ปรับพื้นฐานของใจ

ในสมัยพุทธกาลนะ โดยหัวใจ โดยความคิด โดยความปรารถนา เขาปรารถนาอยู่แล้ว เขาปรารถนาจะพ้นทุกข์กันอยู่ ทีนี้การจะปรารถนาความพ้นทุกข์ ถ้าเขาควบคุมใจเขา มันเป็นสมาธิโดยอัตโนมัติ ในปัจจุบันนี้ สมาธิของเรามันไม่มี มันไม่มีนะ มันห้าม มันไม่มีนะ ถ้าพูดถึงว่ามันไม่มีซะหมดเลย เราจะเป็นคนบ้านะ คนบ้านะ เห็นไหม มันเป็นสมาธิของปุถุชนใจ

คูลี ทางการแพทย์เขานะ เด็กสมาธิสั้น สมาธิยาว ถ้าเด็กสมาธิยาว เด็กสมาธิดี ๆ สติที่ดี มันจะมีปัญญา มันปฏิภาณไหวพริบมันดี ถ้าสมาธิสั้น เห็นไหม ควบคุมตนเองไม่ได้ จนสมาธิสติไม่ดีเลย เข้าโรงพยาบาล เรามี แต่มีโดยปุถุชนใจ เป็นโลกียปัญญา ใจ ปัญญาที่เกิด เกิด โลกียปัญญา

ถ้าเราตั้งทำความสงบ หนึ่งๆ ที่สิ่งที่เขาใช้กันอยู่ เขาใช้ปัญญากันอยู่นั่นนะ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงนะ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ สิ่งที่เขาบอกว่าปัญญา ใช้ปัญญากันไปเลย ที่เขาสอนกันว่าใช้ปัญญาไปเลย ใช้ปัญญาไปเลย ปัญญามันขบความคิด

เพราะความคิดในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาคือการรอบรู้ในกองสังขาร สังขารคือขันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รูปคือร่างกาย เห็นไหม สิ่งที่เป็นรูป เวทนา เวทนาคือความดีใจ เสียใจ ความสุข ความทุกข์ สัญญา คือข้อมูล ไม่มีข้อมูล พลังงานเฉยๆ มันคิดไม่ได้ ต้องมีข้อมูลของมัน ข้อมูลคือสัญญา

เห็นไหม เด็กเกิดมา สอนเลย นี่สีแดง นี่สีเขียว นะ สอนให้มันจำ แล้วเอาสีแดงไปถามมัน มันบอก ไซ้ สีแดง เห็นไหม สัญญา มันจำไว้ แล้วสัญญา มันมีสัญญาจากอดีตชาติ สัญญาถือซึ่ง สัญญาที่สะสมมา เห็นไหม แล้วสัญญา ในการสร้างหนี้ สังขารคือการคิด การปรุง การแต่ง ถ้าปัญญา เห็นไหม สัญญา สังขารคือการคิด การปรุง การแต่ง แล้วก็มีวิญญาณ วิญญาณอายตนะ วิญญาณกระทบ

เช่น เรามีจิตรับรู้ เห็นไหม เสียงกระทบหู โสตวิญญาณ ฆานวิญญาณ จีวาหา
 ญาณ เห็นไหม สิ่งนี้เป็นวิญญาณ วิญญาณอย่างนี้มันวิญญาณอายตนะ ไม่ใช่ปฏิสนธิ
 ญาณ ไม่ใช่วิญญาณตัวเกิดตัวตาย วิญญาณตัวเกิดตัวตาย ปฏิสนธิจิต จิตปฏิสนธิตัวนี้
 ถ้าจิตสงบเข้าไป มันจะเข้าไปถึงตัวจิตปฏิสนธิจิต มันจะเข้าไปวิญญาณตัวเล็กกว่า
 วิญญาณอายตนะกระทบ

ขณะที่วิญญาณตัวนี้กระทบ เราคิดอยู่นี้ เราใช้ปัญญา นี่วิญญาณอายตนะทั้งนั้น
 ญาณในขั้น ๕ ทีนี้ถ้าปัญญามันรอบรู้ทันความคิด เห็นไหม คุณิ ความคิดที่เราคิดกัน
 นี้ เราใช้ความคิด แล้วเอาธรรมะมาขบมัน ขบความคิดให้มันแตก ปัญญารอบรู้ในกอง
 สังขาร สังขารคือ ความคิด ความปรุง ความแต่ง เห็นไหม ถ้ามันรับรู้ด้วยความคิด

ความคิดเป็นขั้น ๕ ขั้น ๕ เป็นเปลือกส้ม ตัวใจเป็นเนื้อส้ม แล้วเปลือกส้ม
 ขั้น ๕ เปลือกส้ม เปลือกส้มนี้ขม ให้ผลกับหัวใจของเรา สิ่งที่คุณิคิดนี้มันเหยียบย่ำ
 เรา ความคิดสุข ความคิดทุกข์ ความติดตัณหาทะยานอยาก ความคิดโกรธ ความคิด
 เกลียด ความคิดรื้อยแปด แล้วเราขบมันแตก เราขบมันแตก เห็นไหม ปัญญารอบรู้ใน
 กองสังขาร

แต่ถ้ามีสติ มีความเข้าใจ มันก็เป็นสัมมา ถ้าไม่มีสติ ไม่มีความเข้าใจ เห็นไหม มัน
 คิดเฉยๆ มันขบเฉยๆ มันขบของมัน พอขบของมัน มันก็คิดว่าเป็นธรรม เป็นธรรม เห็น
 ใหม โลกียปัญญา โลกียปัญญา ถ้าไม่มีสติ ไม่มีความรู้สึก ไม่มีความเข้าใจ สิ่งนี้ สิ่งนี้มัน
 เป็นโลกๆ เห็นไหม พอเป็นโลกๆ มันเลยไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจ ความไม่เข้าใจ ไม่รู้จัก

พอไม่รู้จัก เห็นไหม สติก็ไม่มี ปัญญาก็ไม่มี เพื่อเจอกันไปตามแต่ปรัชญาและ
 ธรรมะที่คิดกันขึ้นมา ที่ครูบาอาจารย์เข้าไม่ถึงธรรม พอเข้าไม่ถึงธรรมมันจะเป็นสภาวะ
 แบบนั้น ถึงเห็นว่าสมาธิไม่เป็นความจำเป็น แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ
 ธรรมะนั้นเป็นความจำเป็น เพราะสมาธิมันจะปรับพื้นฐาน แล้วสมาธินี้เป็นทุน คุณิ คนนี้มี
 เงินมีทุนต่างๆ เราจะเดินทาง เราจะทำอะไร สะดวกสบายไปหมดเลย

เราจะทำอะไรสะดวกสบายไปหมดเพราะเรามีทุนใช้ไหม ถ้าไม่มีทุน เราต้องกู้ยืม
 เราต้องกู้ยืม เราต้องใช้ล่วงหน้า เราต้องเอาใช้ล่วงหน้า ใช้เครดิต เห็นไหม ต้องใช้เครดิต

ไปมันถึงเป็นมิจา ความเป็นมิจาทำให้ไม่เข้าใจในเรื่องของสมาธิ ไม่เห็นคุณประโยชน์ของสมาธิไง ถ้าเห็นคุณประโยชน์ของสมาธินะ มันมีศรัทธา มันมีความเชื่อ และความตั้งใจของเราเข้ามา มันสงบเข้ามาได้ สงบเข้ามาถึงตัวของสั่ม ตัวเนื้อของสั่มนะ

พอตัวของสั่ม สั่มมันจะอยู่ได้อย่างไร ถ้ามันไม่มีเปลือก มันถึงว่าสั่มกับเปลือกสั่ม ใจ อาการของใจ ตัวใจคือตัวสั่ม ตัวใจคือสิ่งที่มันเป็นประโยชน์ ตัวใจ สั่มมันหอมหวานนะ มันกินแล้วมันมีรสชาตินะ เปลือกกินแล้วขมนะ เวลากัดสั่มที่ไรกัดโดนเปลือกทุกที เพราะอะไร? เพราะเราไม่ทำสมาธิไง

ถ้าทำสมาธิมันปอกเปลือกสั่มไง กัดไปที่เนื้อสั่ม กัดไปที่เปลือกสั่ม อารมณ์ความรู้สึกเป็นอย่างไร? ถ้าเป็นสั่มสมาธิ มันเป็นที่เนื้อสั่ม มันเข้าใจ เพราะมันปอกเปลือกได้ ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร กองสังขารคือขั้น ๕ แล้วมันปอกขั้น ๕ ออกมันเข้าถึงสมาธิ ถึงเป็นสั่มสมาธิ

ถ้าเป็นมิจาสมาธิ เปลือกสั่มทั้งนั้นนะ เปลือกสั่มเขาเอาไปตากกัน เอาไปทำอาหารได้ทั้งนั้น นี่ก็คิดทางวิทยาศาสตร์ คิดในการเข้าข้างกิเลสไง ถ้าคิดในทางเข้าข้างกิเลส มันก็โดนกิเลสจุมกไป กิเลสจะจุมกเราไปนะ จุมกขาดก็ไม่รู้ว่าจุมกขาดนะ สิ่งนี้ทำไปๆ ทำไปโดยกิเลสนะ

สิ่งที่ทำกัน ทำโดยความไม่เข้าใจ สิ่งทีศาสนา ที่ครูบาอาจารย์ท่านแห่งศาสนา ห่วงตรงนี้ไง แล้วถ้าคนรู้จริง เห็นไหม ใจดวงหนึ่งให้กับใจดวงหนึ่ง ใจดวงหนึ่งส่งต่อจากใจดวงหนึ่ง ถ้าใจส่งต่อกันด้วยใจถึงใจ มันเป็นประโยชน์กับศาสนา

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เหมือนกับวงการทางวิชาการหรือวงการหมอทั้งนั้นนะ ถ้ามีลูกศิษย์ ถ้ามีผู้ที่ทำทางวิชาการ แล้วทางวิชาการของเขามันน่าเป็นไปได้ มันน่าเลื่อมใส มันน่าจรจรโลงให้วงการวิชาการนี้เจริญเติบโตไป ครูบาอาจารย์ท่านจะอบอุ้มใจนะ แต่ถ้าวงการทางวิชาการของเราเราทำไว้ แล้วไม่มีใครสืบต่อ เห็นไหม มันจะกุด มันจะด้วนไป มันจะกุด มันจะด้วนไป

เราต้องหาทุนไว้เยอะๆ ไว้ซื้อ ไว้ซื้อเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เราทำกันเองไม่ได้หรอก นี่เป็นทางโลก ถ้าเป็นทางธรรมนะ ถ้าใจมีคบอดคือบอดเลย ใจมีคบอด ใจไม่รู้สิ่งใดๆ เลย มันจะเอาสิ่งใดมาเป็นประโยชน์ มันจะเป็นประโยชน์ได้ต่อเมื่อต้องหุตาสว่าง หุตาสว่างมันเข้าใจนะ มีคก็รู้ว่ามีค สว่างก็รู้ว่าสว่าง เวลาใจมันมีคใจมันบอดคนะ

ในการประพฤติปฏิบัติมันต้องเจอสภาวะแบบนั้น เจอใจมีคใจบอด ใจเรามันไม่แน่นอน มันเปลี่ยนแปลงตลอด เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบจิตนี้เหมือนช่างสารที่ตักมัน ช่างสารที่ตักมัน เวลามันตักมันนะ มันฟาดวงฟาดงาใส่เรา ตลอดเวลา เวลามันคิดคึ้นนะ มันฟาดวงฟาดงาใส่เรา เราไม่รู้ทันมันหรอก มันคิดคึ้นในหัวใจของเราแล้วมันก็เหยียบเราอยู่ในอำนาจของมัน มันละเอียดตรงนี้ ธรรมมันละเอียดตรงนี้ เราต้องเอามันไว้ในอำนาจของเรา

ถ้าเอาไว้ในอำนาจของเรา มันก็เป็นสัมมาสมาธิ แล้วถ้ามันใช้ปัญญาขึ้นไป มันใช้ปัญญาใคร่ครวญนะ ใคร่ครวญเรื่องของเรา ใคร่ครวญสิ่งที่มันเป็นอวิชชาปักเสียบอยู่ หัวใจ อวิชชานะ อาสวะ ๓ ภวาสวะ กิเลสสวะ อวิชชาสวะ สิ่งนี้มันเป็นอาสวะ มันนอนเนื่องมากับใจ เหมือนผลไม้ดอง มันดองมา ผลไม้ดองจะทำให้กลับเป็นผลไม้อย่างเดิมไม่ได้เพราะมันเข้าเนื้อไปแล้ว

แต่จิตมันทำได้ กิเลสมันทำได้ กิเลสกับจิตเหมือนกับเป็นอันเดียวกัน แต่มันไม่เป็นอันเดียวกัน มันมีอำนาจควบคุมใจ มันเดินก่อนใจเราก้าวเดียว ก่อนความคิดเราก้าวเดียว กิเลสมันเดินก่อน เราไม่ทันมันตลอด เราไม่ทันตัวเอง เราไม่ทันความคิดเรา เราไม่สามารถเอาความคิดเราไว้ในอำนาจของเรา

ถ้าเราทำตัวเราเอง เราเอาจิตไว้ในอำนาจของเรา เห็นใหม่ แล้วเรารักษามัน ถนอมรักษามันนะ สมาธิมันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ ถ้าเราอยากได้แต่ผลของมัน เราจะทุกข์ร้อนตลอดไป แต่ถ้าเราสาวไปหาเหตุ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เรารักษาสติ เราสร้างสติไว้ แล้วเราใช้ใคร่ครวญ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ก็ไล่กันเข้าไปตลอด มันจะอยู่ของมัน เรารักษาเหตุอยู่ เรารักษาไฟอยู่ ไฟไม่ดับหรอก

เราใช้แต่ไฟ เราไม่รักษามัน เชื่อเพลิงมันหมด มันก็ดับนะ เชื่อเพลิงคือเหตุ คือสติ คือการใคร่ครวญ เห็นไหม รักษาจนมันมันคงแข็งแรง มันคงแข็งแรงนะ น้ำเต็มแก้ว สมภาคือสมภา ไม่เกินจากน้ำเต็มแก้ว มันเต็มแก้วของมัน แล้วสมภา เห็นไหม เวลาคน ปฏิบัติไปแล้ว ถ้ากำหนดหรือศรัทธา

ศรัทธาจิตกำหนดพุทโธ พุทโธ จิตมันลงวูบก็มี ลงจากสูงๆ ต่ำๆ ก็มี ลงแล้วเห็น สิ่งต่างๆ ก็มี ถ้าง่วงแล้วเห็นนี้ ฐันอกหมด ฐันอกคือเห็นนิมิต เห็นต่างๆ ฐันใน มันจะจับ อย่างไม่ให้มันฐันใน ฐันในคือฐันอริยสัจ แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ ไล่เข้าไป มันสงบ เฉยๆ มันสงบเพราะเราควบคุมความรู้สึกได้ ควบคุมความคิดได้

พอควบคุมเข้าไปบ่อยครั้งเข้าจนมันตั้งมัน พอตั่งมัน เราสังเกต เรามัน ตรวจสอบว่ามันจะเริ่มคิดอย่างไร? มันจะออกฐันอย่างไร? การออกฐันโดยธรรมชาติของจิต โดยธรรมชาติของจิตนะ มันกินอารมณ์เป็นอาหาร เนื้อสัมผัสมันอาศัยเปลือกสัมผัสห่อมา โดยตลอด แล้วมันอาศัยเปลือกสัมผัสเป็นการดำรงชีวิตอยู่ของมัน มันหิว มันกระหาย มัน จะกินตลอดเวลา

อารมณ์ความรู้สึก เห็นไหม ยิ่งสิ่งที่ไม่ชอบ สิ่งที่เราเกลียด แล้วเขามาพูดให้เรา ได้ยิน มันยิ่งชอบกิน ชอบกินคือมันพึงแล้ว มันก็จะไปอุ่นอยู่ในหัวใจ เป็นเดือนๆ ปีๆ ทุกข์ๆ ร้อนๆ เห็นไหม มันกินสารพิษ มันกินความคิดเป็นอาหาร แล้วถ้ามันกินอารมณ์ ความคิดที่เขาคิดเขาชมเรา เขาสรรเสริญเรา เห็นไหม มันกินแล้วนะ กินชั่วครว อาหารที่ไม่เป็นพิษ กินแล้วก็เป็นประโยชน์กับร่างกาย ก็เท่านั้น มันไม่ใส่ใจ แต่ถ้าอาหารที่เป็น พิษ กินเสร็จแล้วไปล้างท้องที่โรงพยาบาลนะ

เราสังเกต ถ้าจิตมันสงบนะ มันจะเห็นอาการอย่างนี้ “จิต เห็นอาการของจิต” ถ้า เป็นศรัทธาจิต จิตสงบ มันจะเห็นกาย เห็นสิ่งต่างๆ โดยธรรมชาติของมัน จิต เห็น อาการของจิต พอจิตเห็นอาการของจิต นั่นล่ะ วิปัสสนามันเกิดตรงนั้น จิตเห็นอาการของ จิต ความคิดไม่ใช่จิต มันเกิดจากจิต แล้วมันเกิดขึ้นมาแล้วมันก็ทำลายจิต

ขณะที่เราใช้ปัญญาใคร่ครวญมัน มันก็แค่สงบเข้ามาเฉยๆ สงบเข้ามาเฉยๆ มัน เป็นแค่นี้ ฤทธิชีไพรเขาก็สอนกันแบบนี้ ฤทธิชีไพรมาเข้าสมาบัติ เข้านิโรธสมาบัติเขา

เหาะเดินฟ้าได้นะ เขาเหาะเดินฟ้า เขารู้สิ่งต่างๆ รู้ไปหมดเลย รู้นอก รู้ออก รู้เข้า ไม่รู้เข้า ถ้ารู้เข้า เห็นไหม รู้เข้ามันมีการบังคับ มันมีการบังคับ มันมีเจ้าของ

เหมือนกับนี่นะ คุณติ ตอนนี้เรากลัวกันมากนะ บริษัทข้ามชาติ ทุนเขมหาศาลเลย เขาทำอะไรนะ เราแพ้เขาทั้งนั้น สายป่านเขายาว เราสู้เขาไม่ได้หรอก เขามาถึงนะ เขาแจกฟรีเลย แจกฟรีเลย เราขายขาดทุนยังสู้เขาไม่ได้เลย เขาแจกฟรีเลยนะ แจกฟรีให้เราเสียหายนะ เสร็จแล้วเดี๋ยวเขามาเอาคืนทีหลัง เขาทำของเขาได้ทั้งหมด เห็นไหม

แต่ทุนเราไม่มี พอทุนเราไม่มี การกระทำของเรา เราไม่สามารถควบคุมใจได้ สมาธิเราควบคุมไม่ได้ สิ่งต่างๆ เราควบคุมไม่ได้ ทุนเราน้อย ถ้าทุนเราน้อย เราต้องรักษาของเรา คุณเลขของเรา สมาธิสำคัญมาก ถ้าไม่มีสมาธิ การใช้ความคิด การกระทำต่างๆ ไม่มีผลหรอก มันไม่มีผล ถ้ามันมีผลนะ คอมพิวเตอร์นะมันเป็นประโยชน์แล้ว

คอมพิวเตอร์เขาใช้ความคิด โปรแกรมมัน เขาทำได้สารพัดอย่าง ได้สารพัดอย่างเลย แต่มันไม่มีจิต ไม่มีผู้ทุกข์ผู้ยาก คอมพิวเตอร์มันฟังก็คือฟังนะ เป็นเศษเหล็ก มันไม่มีอะไรเป็นประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย เราไปซื้อมันมาใช้ แล้วเราจะทำชีวิตเรา ทำจิตที่มันมีธาตุรู้ ธาตุรู้ที่มีชีวิต สสารที่มีชีวิต

จิตนิยมห้ศรรย์มากนะ มันเป็นสันตติ มันเกิดดับ เกิดดับๆ เกิดตลอดเลย แล้วมันมีชีวิต มันไม่ตาย มันตายไม่ได้ สสารอย่างอื่นมันแปรสภาพได้ สสารที่มันเป็นธาตุรู้ ธาตุรู้ ธาตุหก อากาศธาตุ ธาตุรู้ ตัวนี้เป็นธาตุ เป็นวิทยาศาสตร์เลย จิตนี้

มีคนถามพระสารีบุตรว่า “ชีวิตนี่คืออะไร?”

“ชีวิตนี่คือพลังงาน” คือตัวพลังงาน “คือตัวธาตุรู้ พลังงานตั้งอยู่บนกาลเวลา มันสืบต่อ”

เท่านั้น เท่านั้นจริงๆ แต่เท่านั้นนะ เท่านั้นนะ ถ้าพูดอย่างนั้นบ้าง เขาก็บอก ถ้าอย่างนั้นก็ เป็นแค่แบตเตอรี่แห่งอันเดียว แบตเตอรี่แห่งมันไม่มีชีวิต มันเป็นสสารที่ไม่มีชีวิต คุณติ คุณสิ่งที่มีชีวิต เห็นไหม พอมันได้น้ำมันจะเกิดทันที น้ำมันเกิดเป็นสสารนะ มันเกิดเป็นวัตถุ นะ

แต่จิตมันเกิดมหัสจรรย์ ถ้ามันเข้าไปเห็นความมหัสจรรย์ของมัน เห็นใหม่ ละเอียดอ่อนมาก “สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุดคือความคิด แล้วเราเอามันนิ่งได้ พลังงานมัน จะมีขนาดไหน”

พลังงานมันเข้ามานะ เวลามันเป็นพลังงานขึ้นมานะ ถ้าเราภาวนากันไปนะ มัน เป็นมรรคขึ้นมา เวลาปัญญามันหมุน เหมือนกับที่ว่า จุด ไฟป่ามันจุดติด ไฟป่า เห็นใหม่ ยิ่งอากาศร้อนอย่างนี้ เวลาไฟป่ามันติด มันจะเผาผลาญไปทั้งหมดเลย ขณะที่เวลาจิตที่สิ่ง ที่มันนิ่งที่สุด สิ่งของมันเคลื่อนที่เร็วที่สุดแล้วมันมีพลังงาน แล้วถ้ามันใช้ปัญญาเป็น

จิตเห็นอาการของจิต แล้วดูปัญญามันหมุนสิ ดูธรรมจักรมันหมุนสิ จักร จักรคือ ธรรม ธรรมจักร จักรของเรา เราสร้างขึ้นมา จากหัวใจ มันหมุนขึ้นมา พอเวลามันหมุน ขึ้นมา ปัญญามันหมุนอะไร? หมุนถอดหมุนถอนไง แต่เดิมปัญญาเราทุกข์เรายาก ปัญญา ที่ความคิดเรา มันทุกข์มันยาก มันเป็นความคิดที่มันเหยียบย่ำตัวเอง ความคิดโดยกิเลส มันทำลายตัวเองมาตลอด เห็นใหม่

แต่เราสะสมเราขึ้นมา เราฝึกฝนขึ้นมา เราสร้าง เราทดสอบขึ้นมา เราตรวจสอบ ขึ้นมา เนี่ยทำไมครูบาอาจารย์ที่ภาวนาแล้ว ทำไมขอยู่คนเดียวล่ะ? ทำไมรูดงค์ไป รูดงค์ ไป เราเห็นแล้ว ต้องไปทุกข์ไปยาก ถ้ามีเพื่อนไป มีคนอุปัฏฐากไป มันไม่สะดวกสบาย เหนื่อย? ไม่ เพราะอะไร? เพราะมันหมุนอยู่ตลอดเวลา มันทำงานของมันตลอดเวลา

ทำงานโดยธรรม ทำงานถอดถอนนะ ไม่ได้ทำงานโดยเหยียบย่ำนะ ทำงานถอด ถอน ให้มันหมุนออกไป หมุนออกไปนะ เวลาธรรมจักรมันเกิด มันเกิดอย่างไร? นี่ไง สิ่ง ที่มันเป็นมันทำขึ้นมา สิ่งของมันหมุนขึ้นมา มันละเอียดอ่อน ละเอียดอ่อน โลกุตตรปัญญา มันเห็นของมัน มันหมุนรอบหนึ่ง มันถอนหนหนึ่ง เห็นใหม่ ปล่อยวางหนหนึ่ง มี ความสุขมาก มีความสุขมาก

ถ้าไม่มีความสุข ทำไมเราขอสงวนเวลาของเราไปอยู่คนเดียว? ทำไมเราสงวน เวลาเพื่อรักษาของเรา? เพื่อแสวงหาของเรา เราทำของเราขึ้นมา ถ้ามันจุดติด คำว่าจุดติด เวลาจิตเห็นอาการของจิต แล้วมันจับได้โดยตั้จะความจริง แล้วมันแยกแยะของมัน มัน

แยกนะ มันแยกออก อากาของใจ ชั้น ๕ มันเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่มันหมุนไป
ความคิดมันจะหมุนไป

ถ้าสิ่งนี้ความคิดมันเหมือนกับจักร เหมือนกับกงจักร จักร ที่มันสมควร ที่มันเป็น
จักร มันจะเคลื่อนที่ เพราะมันไม่มี มันหมุนด้วยรอบตัวของมัน มันก็หมุนไป เห็นไหม
เฟืองมันหมุนไปได้ แต่เฟืองที่มันบิด เฟืองที่มันบิด เฟืองที่มันเบี้ยว มันจะหมุนไปรอบ
ไหม? มันสะอึกใช่ไหม?

สติเราสอดเข้าไป สอดเข้าไปในอารมณ์ความรู้สึกนี้ มันเป็นข้อมูลไหม? มันเป็น
การปรุงแต่งไหม? มันเป็นรสชาติไหม? รสชาติคือมันสุขมันทุกข์ใจ มันเป็นวิญญูณ
ไหม? ถ้าเสียบเข้าไป เสียบเข้าไป ชั้น ๕ มันจะแยก มันจะแยกออก พอแยกออก
ความคิดมันจะไปเกิดได้อย่างไร? ความคิดไปได้อย่างไร?

แต่ความคิดโดยธรรมชาติ มันเกิดโดยธรรมชาติของมัน ธรรมชาตินี้คือสามัญ
สำนึก คือความเป็นไป คือเป็นสถานะ สถานะของมนุษย์ สถานะของสัตว์ เห็นไหม ดู
สัตว์สิ เราให้อาหารมัน มองด้วยสายตา มันยังรักเราเลย มันกระดิกหางให้เรา เห็นไหม
มันพอใจ ขนาดที่เขาเป็นสัตว์ เขายังรับรู้อารมณ์เลย

แล้วถ้าปัญญามันเกิด มันหมุนเข้าไป มันแยกมันทำลายของมันเป็นขั้นเป็นตอน
เข้าไป ทำลาย ทำลาย ทำลาย มันปล่อยวาง

จิต เห็นอาการของจิต แล้ววิปัสสนา มัน ทำลายมัน ทำลายมัน เห็นไหม ยิ่งทำลาย
ยิ่งสะอาด ยิ่งทำลาย มันทำลาย ถึงที่สุดมันขาด มันต้องขาด อริยสังขมีอันเดียว องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้อันนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทุกๆ
พระองค์ ธรรมอันเดียวกัน รู้อริยสังขอันเดียวกัน ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค อันเดียวกัน ไม่มี
มีสอง มีสองไม่ได้หรอก ถ้ามีสองสิ่งนั้นผิดแล้ว มีหนึ่งเดียวเท่านั้น ถ้ามีหนึ่งเดียว หนึ่ง
เดียวคืออริยสังข คือความจริง

แล้วถ้าจิตเห็นอาการของจิต แล้ววิปัสสนามัน วิปัสสนามัน ทำลายมัน ทำลายมัน จนถึงที่สุดมันขาด กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ มันอยู่โดยธรรมชาติของมัน เป็นธรรมชาติ เป็นความจริงอันหนึ่ง เป็นความจริงเพราะเป็นสัkkายทิฏฐิ ความเห็นผิดของจิต จิตมันเห็นผิดเอง จิตมันโดนอวิชชาครอบงำเอง

จิตมันโดนอวิชชาครอบงำมันถึงหลงตัวมันเอง มันหลงตัวมันเองก่อน พอหลงตัวเองมันก็ไปยึดเขา ไปยึดเขาเพราะจิตมันไม่ใช่กาย คุณติ ดูอย่างอาหาร เนื้อสัตว์ มันก็ร่างกายเหมือนกันทั้งนั้น เวลาเขาเอามาทำเป็นอาหาร ทำไมแค่ ๔๕ วัน เขาเอามาใช้เป็นอาหารได้แล้วนะ

แล้วเรามนุษย์ คุณติ ร้อยปีพันปีชีวิตนี้ ร่างกายของเรา แล้วมันเอามาเป็นประโยชน์อะไร? แล้วในทางวิชาการ ทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ พิสูจน์ได้หมด เซลล์นี้มัน ๗ ปีมันตายหมดแล้ว แล้วที่มันเกิดขึ้นมามันเป็นคนใหม่ใหม่? นั่งกันอยู่นี่เป็นคนใหม่ใหม่? เนื้อสัตว์เขาเอามาเป็นอาหารนะ แล้วร่างกายของเรามันเป็นประโยชน์อะไรกับเรา แล้วจิตมันไปยึดทำไม? จิตไปยึดทำไม?

สิ่งที่เป็นอาหาร อาหารเก่าอาหารใหม่มันสืบทอดเข้าไปในร่างกาย มันกินแล้วมันไปหมุนสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นมาในร่างกาย มันเป็นเซลล์ตัวใหม่นะ ไม่ใช่เราหรอก เด็กกลับเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เป็นคนเดียวกันไหม? เป็นคนเดียวกัน โดยจิตอันเดียวกัน เพราะจิตมัน

“อย่าว่าแต่เป็นคนเดียวกันในปัจจุบันนี้เลย แม้แต่เกิดตาย เกิดตายก็ภพก็ชาติมันก็เป็นอันเดียวกัน อันเดียวกันนั่นแหละ”

ถ้าไม่เป็นอันเดียวกัน เวลาพระโพธิสัตว์สร้างสมบุญญาธิการมา ทำไมถึงส่งผลให้พระโพธิสัตว์มีอำนาจวาสนาบารมีขนาดนั้นล่ะ เพราะจิตอันนั้นเป็นคนสร้าง มันเป็นเจ้าของ จิตนี้เป็นเจ้าของ กรรมก็จิตนี้เป็นคนเป็น กรรมนี้จิตนี้เป็นคนเป็น จิตนี้เป็นคนเป็น กรรมดีก็จิตนี้เป็นคนเป็น กรรมชั่วก็จิตนี้เป็นคนเป็น เพราะมันทำ มันต้องกลับมาอยู่ที่เจ้าของนั่น เจ้าของคือตัวจิต ไม่อย่างนั้นพระโพธิสัตว์ก็ขาดช่วงสิ

พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มันต้องขาดช่วง ทำไมมันไม่ขาดช่วง ทำไมมันต่อเนื่องกัน มันต่อเนื่องกันเพราะจิตอันเดียวกัน จิตไม่เคยตาย เห็น

ใหม่ จิตไม่เคยตาย จิตเปลี่ยนสภาวะตลอดไป เปลี่ยนสภาวะตลอดไป มันถึงเป็นเรา มันถึงเป็นเราทั้งหมด ถ้าเป็นเราทั้งหมด เห็นใหม่ การเกิดและการตาย เวียนตายเวียนเกิดอยู่ในสภาวะแบบนี้

เนี่ยมันเป็นการพิสูจน์นะ เราจะบอกว่่านักวิทยาศาสตร์ในห้องแล็บก็ผู้การกระทำในหัวใจไม่ได้ มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์มหาศาลเลย เวลาปัญญามันเกิด โลกุตตรธรรม โลกุตตรธรรม แล้วคนตาบอดสี มันเห็น มันก็ไม่มีรู้สีอะไร ยิ่งตาบอดเลยนะ มันจะไม่รู้อะไรเลย แล้วมันกล้าช่าง ช่างเป็นอย่างนั้น ตาบอดกล้าช่าง

แต่ถ้าไปเห็นเป็นความจริงนะ จะพูดที่ไหน? จะพูดอย่างไร? มันจะเป็นความจริงออกมาจากใจ ถ้าใจมันเป็นความจริง ออกมาอย่างไรก็จริงอย่างนั้น แล้วความจริงอันนี้มันเป็นความจริง เป็นยิ่งกว่าจริง ถึงที่สุดแล้ว กระบวนการมันต้องลงอริยสัจ

ถ้ากระบวนการของการประพฤติปฏิบัติมันไม่ลงอริยสัจ ศาสนามันเรียวแหลม สิ่งที่มีมันสะท้อนหัวใจกัน มันสะท้อนหัวใจกันตรงนี้ไง ตรงที่ศาสนามันไม่ลงในจุดนี้ มันไปลงในจุดอื่น ถ้าลงในจุดอื่น เห็นใหม่ มันก็เหมือนฤทธิชีไพร ทำแล้วมันไม่ได้ผล ทั้งๆ ที่เรามีเจตนา นี่ศาสนามีคุณค่ามาก

มีคุณค่าเพราะว่ามันเป็นศาสนาที่มี อุชุนยาชะ สามิจิ ธรรมปฏิบัติตรง ปฏิบัติจริง ปฏิบัติเข้าไปถึงสมควรแก่ธรรม ถ้าปฏิบัติแล้วไม่ตรง ปฏิบัติแล้วไม่จริง ปฏิบัติแล้วไม่สมควรแก่ธรรม มันเหมือนกับเราปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลตอบแทน แต่ในเรื่องของบุญกุศลนะ ได้ ในการเรื่องบุญกุศล เพราะเราปฏิบัติแล้วมันต้องสร้างสมบารมีใจ

คุณิ ขนาดที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นฤทธิชีไพร มาเหมือนกันทั้งนั้น การปฏิบัติมันข้ามภพข้ามชาติมา แต่ในการประพฤติปฏิบัติ ในปัจจุบันนี้มันมีข้อเท็จจริงอยู่แล้ว มันมีข้อเท็จจริงโดยธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนี้แหละข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงสิ่งนี้ ถ้าเราทำจริงของเรามันจะเป็นประโยชน์ของเรา ทำจริงของเรานะ

แล้วถ้าเราทำจริงของเรานะ เรายังเป็นคนอ่อนแอ คือจิตนี้มันอ่อนแอ จิตนี้มันไม่มีกำลัง เราถึงตรวจสอบไม่ได้ เราตรวจสอบเองไม่ได้ เราเชื่อ เราเห็นสิ่งใด เราจับสิ่งใด

แล้วเราเชื่อ เราเชื่อ ทิฐุธิ ทิฐุธิความเชื่อ ทิฐุธิความยึด แล้วก็เทียบเคียงในคำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหมือนกัน เหมือนกัน เห็นไหม เพราะจิตใจมัน วุฒิภาวะมันอ่อน

วุฒิภาวะ เห็นไหม วุฒิภาวะของจิตมันไม่มีกำลัง มันเลยเชื่อความเห็นของตัวเอง มันเชื่อความเห็นของตัวเอง แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติมันเจอความจริง เห็นไหม สันทิฐุธิโก ให้เชื่อความเห็นของตัวเอง แล้วที่มันเห็นผิดทำไมเชื่อไม่ได้ล่ะ เชื่อไม่ได้เพราะมันเป็นความจริง แต่ถ้าสันทิฐุธิโกมันเป็นความจริง มันเป็นความจริงที่เห็นจริงแล้วรู้จริง แล้วไม่มีอะไรค้านได้

จะทดสอบ ตรวจสอบขนาดไหนมันก็เป็นอย่างนี้ ก็พันรอบ ก็พันหน มันก็ลงในช่องทางเดียวกันนี้ พิสูจน์ตรวจสอบเหมือนวิทยาศาสตร์ พิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ เห็นไหม ถ้าใช้สิ่งที่ทดสอบตรวจสอบ มันต้องออกมารณิเดียวกันเหมือนกันหมด มันถึงใช้ได้

สิ่งนี้ก็เหมือนกัน มันจะทำเข้าไปถึงที่สุดแล้วมันจะเหมือนกัน อันเดียวกัน แล้วในวงการปฏิบัตินะ มันเหมือนกับในวงการทางวิชาการ ในวงการทางวิชาการ เขาจะรู้กันว่าใครทำได้จริง ใครทำไม่ได้จริง แล้วผลมันออกมา ผลที่ตอบสนองมันออกมา มันถึงถึงกันไง มันจะถึงกัน

สิ่งที่สืบทอดกันไปเพื่อประโยชน์ เพื่อประโยชน์กับวงการศาสนา ถ้าคิดว่า ท่านคิดถึง ท่านเห็นจริง ถ้าทางโลกมันก็ดีใจนะเนอะ แต่ถ้าเป็นทางธรรมนะมันเหมือนกับเหลือแค่นี้ เหลือแค่นี้จริงๆ นะ ทำไมมันน้อยลงจริงๆ ละ ทั้งที่พระนี่เป็นแสนนะ พระนี่สี่แสนองค์

แต่มันก็ต้องสู้กันไป ความสู้กันไป เห็นไหม มันถึงเป็นวาสนาจริงๆ นะ เราจะพูดถึงเรื่องวาสนาบ่อย คนจะมาถามว่าทำไมชอบพูดเรื่องวาสนา วาสนาคือสิ่งที่ถูกคิด วาสนาคือให้เราสนใจกับสิ่งที่ทางโลกเขาไม่สนใจกัน โลกเขาสนใจตำแหน่งหน้าที่ การงาน สนใจตัวเลขในธนาคาร แต่ตัวเลขในธนาคารมันเป็นสมบัติภายนอกกาย แต่ถ้าเป็นบุญกุศลมันเป็นสมบัติภายในกาย บุญกุศลนะ

แต่ถ้าเป็นอริยทรัพย์มันเป็นสมบัติของใจ มันเป็นสมบัติจริงๆ อยู่ข้างใน เป็นสมบัติจริงๆ แล้วลองคิดดูสิ ต้นข้าว ต้นข้าวคือใจมันไม่เรรวน มันไม่เรรวนกับใครเลย ใครจะมาให้ใจเรานี้ไขว่ไขว่ได้ ไม่ได้เลย ไม่ได้เลย แล้วเรารักษาได้ เราทำได้ เพราะ เห็นไหม ในขบวนการของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเขาต้องการคนกล้า ต้องการคนจริง คนกล้ากับคนจริง

เหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วมันไม่ตกใจ ไม่ตกใจกับเหตุการณ์ต่างๆ ไม่เคยตกใจ ไม่เคยสะดุ้งกลัวสิ่งใด ไม่สะดุ้งกลัวกับสิ่งใด เห็นไหม มันถึงเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกได้ มันเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกนะ สัตว์โลก หัวใจ สัตตะ เป็นผู้ซื่อ หัวใจมันซื่อตัวเองก่อน

ดูสิ ในทางโลกเขา จะทำสิ่งใด ผมได้อะไร? เห็นไหม มันซื่อตัวเองก่อน เห็นประโยชน์ตัวเองเป็นที่ตั้ง เห็นประโยชน์ตัวเองเป็นที่ตั้ง แต่ถ้าเราคิดดูสิ เราอดอดอนสิ่งที่มันปักเสียบในใจหมดแล้ว มันไม่มี ตัวเองไม่มี ตัวตนมันไม่มี ตัวตนกลับไปเป็นสิ่งที่ เป็นสาธารณะ ตัวตนกลับไปเป็นประโยชน์กับโลก

ประโยชน์กับโลกนะเพราะมันทำลายหมดแล้ว แล้วตัวตนจะเอาอะไร? หมายถึงว่า ถ้าตัวตนจะเอาอะไร สิ่งที่เขายังหลงตัวตน เขาคิดถึงตัวตนก่อน ถึงต้องพูดถึงให้ความเสียสละ เสียสละเพื่อทำลายความตระหนี่ ความยึดตัวตนนั้นก่อน เหมือนเตรียมตัวเองเตรียมสถานะเพื่อจะรับผลประโยชน์

เสียสละเพื่อให้ใจควรแก่การงาน แล้วค่อยแสวงหาเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประโยชน์สาธารณะไง ประโยชน์ที่ทำลายตัวตน นี่ไง ธรรมะเป็นอย่างนั้น ธรรมะทำลายตนทั้งหมด ถ้ายังมีตนอยู่ ตนจะได้อะไรก่อน เราจะได้สิ่งใดก่อน มันก็เลยไม่ได้สิ่งใดเลย เพราะในเมื่อมีตน มีฝ่ายตรงกันข้าม มีการแก่งแย่ง มีการแข่งขัน มีการทำลาย จบ จบแล้ว

แต่ถ้าเราเป็นสาธารณะ ทำอะไรไม่มี ให้ใครทำหมด สิ่งต่างๆ แค່ผ่าน แค່ทางผ่านนะ แค່ทางผ่านไป บาลานซ์สังคม ให้สังคมเสมอกัน สิ่งที่สังคมมันเสมอกัน สังคมช่วยเหลือกัน สังคมเจือจานกัน สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ เป็นความปรารถนาของใจที่เป็นธรรม เอวัง

เอาอันนี้ก่อนเลย อันนี้มันมาทีหลังแต่มันน่าสนใจกว่าเพื่อน

ถาม : เวลาฟังเทศน์ จิตของเราจดจ่ออยู่กับเสียงเทศน์จนแนบแน่น หากมีอะไรมากระทบสัมผัสจากภายนอก จะทำให้จิตนั้นรุ่มร้อนในอก หนักแบบกระวนกระวาย เป็นบ่อยมาก ต้องทำความเพียรหนักขึ้นจนจิตสงบขึ้น แต่มันเป็นการแก้ไขหลังจากเกิดเหตุ ทำอย่างไรจึงจะแก้ก่อนเกิดเหตุได้คะ ขออุบายวิธี

หลวงปู่ : ในวงการกรรมฐานนะ เราต้องการความสงบ เราต้องการความวิเวก เราหาที่สงบวิเวกกัน สัปปายะ ๔ ครุบาอาจารย์สำคัญที่สุด ผู้นำสำคัญที่สุด ครุบาอาจารย์สำคัญที่สุด อาหาร หมู่คณะ สถานที่วิเวก

พอสถานที่วิเวก เวลาเรา อยู่นี้ ครุบาอาจารย์ที่ดู หลวงปู่มันนี่ดูมาก ดูมากเพราะอะไร? เหมือนกับว่าเวลาเราเป็นหมอ เราจะทำการผ่าตัด เราจะรักษาคนไข้ เครื่องมือเราต้องไม่คิดเชื่อนะ ถ้าเครื่องมือเราคิดเชื่อ เราไปผ่าตัดคนไข้ นำสงสารคนไข้ไหม? ถ้าคนไข้ไปผ่าตัด แล้วผ่าตัดแล้วคิดเชื่อไปนี่ แทนที่เขาจะหายเขากลับทุกข์ เห็นไหม

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน คนปฏิบัติต้องการความสงบ ต้องการความวิเวก แล้วในสถานที่การปฏิบัติแล้วยังกระทบกระเทือนกัน ส่งเสียงรบกวนกัน ทำลายกัน เห็นไหม มันทำลายความสงบใจ พอทำลายความสงบ มันก็ทำลายใจดวงนั้น เพราะใจดวงนั้น ถือสัปปายะ ๔ ครุบาอาจารย์ถึงต้องสงวนสถานที่ตรงนี้

สัปปายะคือสถานที่ ความสงบสงัด ที่นี้ความสงบสงัดเพื่อให้ สถานที่วิเวก ภายวิเวก จิตวิเวก จิตเรานี้ไม่วิเวกเพราะจิตเรามันหมักหมม จิตเรามันคิด อยู่คนเดียวก็คิดระเบิดเถิดเทิงเลยนะ หัวใจมันคิดร้อยแปดพันเก้าเลย มันไม่วิเวก เพราะมันไม่วิเวกเราจึงออกหาสถานที่วิเวก ที่นี้สถานที่วิเวก เห็นไหม สถานที่ สัปปายะ ๔ เห็นไหม

ที่นี้สัปปายะ ๔ เกิดมีเสียงกระทบขึ้นมา พอเกิดเสียงกระทบขึ้นมา มันก็เป็นความทุกข์ ยิ่งเรา จิตเราจะสงบนะ จิตฟังเป็นจิตแนบแน่น แล้วมีสิ่งใดมากระทบ มาสัมผัส มากระเทือนในการฟังเทศน์ อันนี้มันเป็นโทษของข้างนอก แต่มันก็เป็นกรรมของเรา เวลา มันกระทบกระเทือนขึ้นมา จะบอกว่าในวงการกรรมฐาน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันจะรู้เหตุการณ์อย่างนี้

แล้วนอกวงปฏิบัติ เขาจะบอกเลยนะ คนที่ไปวัดไปวาทำไมทะเลาะกัน ไอ้ทะเลาะหรือกิเลสนี้ยกไว้นะ ไม่เกี่ยว ไอ้ไปวัดมาแล้วทะเลาะกันด้วยกิเลส ทะเลาะกันด้วยทิวฐิมานะ อันนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าคนไปวัดไปวามันเกิดจากเสียง หูตानीมันดี เขาเรียกชวณะ หูกี้ดี ตากี้ดี ดีไปหมดเลย พอดีไปหมดมันก็เข้าเร็ว พอเข้าเร็วขึ้นมาอะไรมันก็กระทบ

เราเปรียบอย่างนี้แล้วได้ยืนยันว่าลูกศิษย์เอาไปใช้บ่อย เราเปรียบเหมือนผ้าขาว ผ้าขาวนี้พอเวลามีสิ่งใดสกปรกเข้าไปในผ้าขาวเราจะเห็นความสกปรกเขาทันทีเลย แต่ถ้าผ้า นั้นเป็นผ้าสี หรือผ้า นั้นเป็นผ้าเช็ดเท้า ผ้าเช็ดเท้ามันสกปรกอยู่แล้ว ความสกปรกอยู่ในผ้า เช็ดเท่านั้นจะไม่มีใครเห็น แล้วไม่มีใครสนใจมัน

จิตของเราโดยปกติมันเหมือนผ้าเช็ดเท้า มันคิด มันย้อน มันย้อน มันคิด ความคิด หัวใจมันคิดร้อยแปด มันกระเทือนกันจนเป็นเรื่องปกติ ฉะนั้นพอมีอะไรขึ้นมา มันก็ไม่มี สิ่งใดกระเทือนหัวใจ แต่พอเราซักผ้าเช็ดเท้า ผ้ามันสะอาดขึ้นมา พอใครมาทำสกปรกเรา ไม่พอใจนะ เราไม่พอใจ ของเราทำไว้สะอาดแล้ว ใครมาทำให้ของนั้นสกปรกเราจะไม่พอใจทันทีเลย

จิตก็เหมือนกัน เพราะเราหัดปฏิบัติ มันจะเป็นอย่างนี้ จะบอกว่ามันเป็นทางผ่าน นะ มันเป็นทางผ่าน มันเป็นการพัฒนาของใจ ใจมันจะพัฒนาของมัน ฉะนั้น เมื่อก่อน ใครจะพูดอะไร? ใครจะเป็นอย่างไร? มันก็เป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องเฉยๆ แต่ถ้าภาวนาแล้ว เป็นอย่างนี้ จนคนที่เขาปฏิบัติเขาเอาคำพูดของเราไปใช้ อ้าว ก็มันเป็นผ้าขาว เวลา ทะเลาะกันนะ มันเป็นผ้าขาว มันเป็นเรื่องที่สะอึดใจ มันเลยทะเลาะกัน อันนี้เป็นอันหนึ่ง

แล้ววิธีแก้ เราตั้งสติของเราไว้ เราตั้งสติของเรา เวลาจะมีอะไรมากระทบ เราตั้งสติ ของเรา เสียงคือเสียง เสียงคือเสียง เสียงมันให้โทษกับใคร? เสียงมันไม่เคยให้โทษกับ ใครนะ เราเทศน์ไว้บ่อยมาก เห็นไหม ธาตุ ๔ ชั้น ๕ ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่กิเลส เวลาหลวง ตาท่านไปหาหลวงปู่มั่น เห็นไหม ท่านมาทำไม ท่านมาหาานิพพานหรือ ภูเขาเลากา วัดถุ ทั่งนั้น ไม่ใช่เป็นมรรคผล ไม่ใช่เป็นนิพพาน

แม้แต่กระดูกเรา กระดูกของเรา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ของเรา ไม่ใช่มรรค ผล นิพพานนะ มันเป็นวัตถุนะ มรรค ผล นิพพาน มันอยู่ที่จิต มรรค ผล นิพพาน มันอยู่ที่จิต ทุกข์มันทุกข์ที่จิต ถ้ามันทุกข์ที่ร่างกายนะ ศพมันร้องครวญคราง ในป่าช้า ศพมันจะร้องครวญครางเลย มันเหงาของมัน มันกลัวผี ศพไม่เคยร้องครวญคราง เห็นไหม เรา่นี้ร้องครวญคราง จิตนี้มันร้องครวญคราง

ฉะนั้น ถ้าจิตที่มันร้องครวญคราง ถึงบอกว่า รูป รส กลิ่น เสียง มันไม่ใช่กิเลส คนที่ไปเอา รูป รส กลิ่น เสียง มาทุกข์มาตรอมใจนะมันเป็นกิเลส ฉะนั้น สิ่งที่มีมันกระทบเราพยายามไล่ต้อนมัน เราฟังเทศน์ เรากาวนาของเรา จิตมันเริ่มสงบ จิตมันเริ่มพัฒนาขึ้นมา แล้วมันติดดี ติดดี มันอยากให้มันอยู่อย่างนี้ ไม่ให้ใครมารบกวนมัน

แต่พอมีใครมารบกวนมัน มันยิ่งโกรธ ยิ่งไม่พอใจ ต้องพยายามทำให้มันมากขึ้นไปกว่านั้น เพราะคำถามถามว่า มันแก้ที่หลังทุกทีเลย แล้วมันจะแก้ให้ดักหน้ามันจะแก้ได้อย่างไร? แก้ก็ต้องเห็นโทษนี้เห็นใหม่ การแก้คือเห็นโทษว่า รูป รส กลิ่น เสียง มันเป็นธรรมชาติของมัน ทุกคนก็แสวงหา แสวงหาความสงบวิเวกมันเรื่องจริง เรื่องธรรมดา แต่มันแสวงหาที่ไหน มันก็กวนนะ

ลมพัดมาก็มีเสียง จิ้งจกตุ๊กแกมันก็ร้อง มีเสียงทั้งนั้น แล้วมันก็เป็นทีกรรมของคนด้วย ถ้ากรรมของคน เห็นใหม่ เวลานั่งไป เสียงมันได้ยิน คุณิ ได้ยินเสียงปีพาทย์ เสียงเทวดา เสียงมีนะ เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะเวลาจิตมันสงบนี้ จิตสงบหมด อภิญญา ๖ เห็นใหม่ ทิพย์ หูทิพย์ ตาทิพย์ แล้วเราจะได้ยิน ได้เห็นมากกว่านี้

เทวดาคูยกันก็ได้ยินนะ เทวดาคูยกันก็จะได้ยิน แต่ได้ยินอย่างนั้นมันไปได้ยินนอกๆ นะ แต่มันอยู่ที่คุณภาพของจิต คุณภาพของจิตคือเขาสร้างของเขามาอย่างนั้น ถ้าเขาสร้างของเขามาอย่างนั้น พอจิตเขาสงบ เขาจะเป็นอย่างนั้น แล้วเวลาเราทำสมาธิกันนะ เราก็อยากให้เป็นอย่างนั้น

ทั้งๆ ที่ไอนั้นคือคุณสมบัติใจ เราเปรียบเทียบบ่อย ข้าวเหนียว-ข้าวเจ้า ข้าวเหนียวคือข้าวเหนียว ข้าวเจ้าคือข้าวเจ้า ข้าวเหนียวเหมือนข้าวเจ้าไหม? ข้าวเหนียวแทนข้าวเจ้า

ได้ไหม? มันเกือบจะแทนกันได้แต่มันไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน คุณภาพของจิตมันไม่เหมือนกัน แล้วเราจะให้ข้าวเหมือนกันเพื่อให้จิตเหมือนจิต เป็นไปไม่ได้

ในเมื่อมันเป็นไปไม่ได้ จะบอกว่าเรื่องของกรรม ถ้ามันเป็นไปโดยธรรมชาติของกรรม สติมันต้องทัน เห็นไหม ถ้าจิตคึกคะนอง จิตของนักปฏิบัติ ถ้ามันมีอะไรที่กระทบมาก ต้องหาครูบาอาจารย์ที่ถึง

เช่น นักกีฬา ถ้าเขามีความสามารถมาก เขาต้องมีโค้ชที่คุมเขาให้ได้ ถ้าเขามีโค้ชคุมเขาได้ เขาจะพัฒนานักกีฬาคอนนั้นให้เก่งกล้าขึ้นมาได้ สามารถมากเลย ถ้านักกีฬาคอนนั้นมีพรสวรรค์มากแต่เขาได้โค้ชที่ไม่ดี ได้โค้ชที่ไม่สามารถจะปั้นเขาให้เป็นช่างเผือกเห็นไหม ถ้าจิตอย่างนั้น ถ้าจิตของเรา เปรียบเทียบไปเรื่อยๆ

นี่เราเปรียบเทียบให้เห็นคุณภาพ เรื่องของจิต เรื่องของการกระทำ เรื่องของธรรม นอกธรรมใน ธรรมนอกหมายถึง จิตปกติคือจิตปุถุชนเรา ความรู้สึกมันเรื่องธรรมดา แต่ถ้ามันสงบเข้าไป เห็นไหม มันต่างจากปุถุชนละ มันต่างจากปุถุชน กัลยาณปุถุชน มันจะรู้เห็นสิ่งต่างๆ ถ้ามันคึกคะนองขึ้นมา มันจะรู้อะไรที่พิสดาร

ถ้าพิสดาร ถ้าคนไม่เป็น ที่ภาวนาๆ แล้วมีปัญหาๆ พอภาวนาแล้วมีอะไรเกิดขึ้น เกิดเหตุอะไรขึ้นแล้วไปเชื่อมันไง เห็นไหม มันเป็นความรู้ข้างนอก ที่บอกว่าอภิญญา ที่มันรู้ต่างๆ เห็นนะ เห็นสิ่งที่เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ถ้าภาวนานะ เห็น รู้วาระจิตต่างๆ มันเป็นเรื่องข้างนอกหมด

คุณติ เวลาครูบาอาจารย์ท่านไปกราบหลวงปู่มัน บอกเลยนะ

“ไปนี่ หลวงปู่มันจะว่าอย่างไรบ้าง”

เวลาไปกราบหลวงปู่มันนะ โอ้โฮ ท่านเอ็ดเอาเลย

“จิตของเรา เราก็ต้องคุณติ เราภาวนา เราก็ต้องคุณจิตของเรา เราก็ต้องแก้จิตของเรา จะให้คนอื่นมารู้จิตของเรา มันจะบ้าหรือ?”

นี่เราจะให้คนอื่นมารู้จักของเราแต่เราไม่ดูแลจิตของเรา ถ้าเราต้องดูแลจิตของเรา แต่ขณะที่เราหลง เราไม่เข้าใจ เห็นใหม่ สิ่งใดเราจะรู้สิ่งต่างๆ เป็นสิ่งข้างนอก รูป รส กลิ่น เสียง ไม่ใช่ธรรม สิ่งเสียงที่กระทบเราก็กไม่ใช่ธรรม จิตที่มันทุกข์ จิตที่มันไม่ยอมรับ มันเป็นกุศล-อกุศล สิ่งที่พักเทศน์มันเป็นกุศล มันเป็นสิ่งที่ดี เราก็กชอบ เราก็กพอใจ สิ่งที่มีความมัน เป็นอกุศล เราก็กไม่ชอบ เราก็กไม่พอใจ

พอไม่ชอบ ไม่พอใจ จิตมันก็เรรวน จิตมันก็แสดงฤทธิ์ จิตมันก็แสดงอาการ ดังนั้น เราถึงต้องควบคุมจิตของเรา ดี เราก็กพอใจ เราก็กรักษาจิตของเรา ไม่ดี เราก็กควบคุม เราก็กแก้ไข ดี รักษา เพื่อให้มันพัฒนาต่อไป ไม่ดี เราต้องแก้ไขให้มันดี เราต้องควบคุมใจของเราเห็นใหม่ โลกธรรม ๘

มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มีสรรเสริญ มีนินทา มันเป็นธรรมดาเก่าแก่ มันเป็นธรรมดา โลกเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว สิ่งที่ทำให้เราประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ เราประพฤติปฏิบัติ เป็นชาวพุทธ อยากปฏิบัติ แล้วมีคนส่งเสริม ใครจะส่งเสริม? คนที่จะส่งเสริมเราก็คือครูบาอาจารย์ คือครูบาอาจารย์ที่ท่านเห็นคุณเห็นประโยชน์จะส่งเสริมเรา

แต่คนที่เขาไม่ส่งเสริมเราแล้วเขายังติเตียนเรา เขายังบอกพวกที่เราสนใจเป็นผู้ที่มีปัญหา ทั้งๆ ที่ใจเขาเป็นคนทุกข์ เขาไม่ยอมรับว่าเขาเป็นทุกข์ แล้วเราพยายามจะหาทางออกกัน เขาว่าเราเป็นคนมีปัญหา เขาคิดของเขาไปเอง เห็นใหม่ โลกคิดกันไปอย่างนั้น ฉะนั้น เราถึงบอกว่า คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

เราทำสิ่งใดแล้วให้มันเป็นประโยชน์กับเรา เราต้องรักษาใจของเรา รักษาใจของเรา ถ้ามันดีขึ้นมาพัฒนาขึ้นมา มันจะดีขึ้นไปเรื่อยๆ นะ มันจะแก้ไขของเรา เราต้องแก้ไขของเรา

ถาม : การฟังเทศน์ เราต้องกำหนดเฉยๆ

หลวงปู่ : เรากำหนดเลย กำหนดจิตของเรา เสียงเทศน์นั้นมันจะมาหาเราเอง เสียงเทศน์เห็นใหม่ พอเสียงเทศน์มาหาเรา แต่ถ้าเราคิด เราฟังเทศน์ เราอยากรู้ เราอยากเข้าใจ เราส่งเสียงออกไป เห็นใหม่ ส่งเสียงออกไป บ้านร้างนะ บ้านร้าง มันก็รับรู้เฉยๆ มันไม่

สงบ เราอยู่กับจิต แล้วเสียงนั้นเข้ามา เสียงนั้นเข้ามา เสียงนั้นเข้ามา เห็นไหม บ้านมีเจ้าของ บ้านไม่ร้าง แล้วเวลาจิตสงบเข้าไป เราเป็นเจ้าของความสงบ

สิ่งใดที่เกิดขึ้น ความขัดแย้งจากข้างนอกคือเสียงกระทบจากข้างนอก ความขัดแย้งจากข้างใน มันอยู่ที่อำนาจวาสนา อำนาจวาสนา ถ้าจิตมันก็จิตมันคนอง เวลาสงบเข้าไป เห็นผีเห็นนาง เห็นอะไร มันต้องไปแก้ไขกัน ถ้ามันเป็นอย่างนั้น ไม่ต้องกลัว ไม่ต้องกลัวเลย อะไรก็แล้วแต่ที่เกิดขึ้น จิตเป็นคนรู้

ถ้าจิตเป็นคนรู้ เห็นไหม กำหนดที่ผู้รู้ เราลืมตาสี เห็นภาพหมดเลย หลับตาก็ไม่เห็นแล้ว กลับไปที่จิต จิตพอมันไม่ออกไปรับรู้ข้างนอก มันก็กลับไปของมัน ก็จบ จบหมด แต่พอไปเห็นแล้วมันตื่น เห็นแล้วไปตื่นวิ่งตามไป วิ่งตามใจ ตกใจ ดีใจ เสียใจ วิ่งตามไป นี่วิ่งตามแล้วนะ เพราะการออกไปข้างนอก ยิ่งไปยิ่งเสียนะ เสียหมด ไม่ต้องตกใจ กลับมาที่พุทโธ กลับมาที่รู้

ครูบาอาจารย์ท่านสอน อยู่ที่ผู้รู้ อยู่ที่จิต อยู่ที่ผู้รู้ มีสติอยู่ที่ผู้รู้ ไม่เสีย ไม่เสีย ยังไงก็ไม่เสีย ถ้าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ไม่เคยเสียเลย ปฏิบัติธรรมมีแต่ของดี ทำดีต้องได้ดี

ถ้าเสีย เสียเพราะเราเข้าใจผิดแล้วเราวิ่งไปข้างนอก เพราะอุบายวิธีแก้ไข อุบายวิธีแก้ไขนี้มันเป็นเฉพาะตนนะ มันเป็นเฉพาะตน เวลาเราพูดอย่างนี้ คนที่เป็น ฟังแล้วก็เข้าใจ ไอ้คนที่ไม่เป็นนะ ฟังแล้วก็ เอ๊ะ ทำไมเราไม่เป็นอย่างนั้น เราไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นนะ ของใครของมัน อาหารที่ชอบไม่เหมือนกัน

ฟังแก้ไขคนอื่น เขาเป็นโรคหนึ่ง เราเป็นโรคหนึ่ง การแก้ไขไม่เหมือนกันนะ มันเป็นเฉพาะตน วิธีปฏิบัตินั้นเป็นเฉพาะตน เราถึงค้ำที่เขาทำ ที่ว่าทุกอย่างต้องเหมือนกันหมดเห็นไหม เวลาปฏิบัติต้องกำหนดเหมือนกัน ทุกอย่างเหมือนกัน เราค้ำ มันเป็นไปได้หรือ

เรามีน้ำพริกถ้วยเดียว แล้วจะบอกว่าคนทั้งประเทศไทยกินน้ำพริกถ้วยนี้ แล้วบอกว่าอร่อยที่สุดในโลกเลย เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าคนชอบน้ำพริกจะบอกว่าพริกนี้อร่อยที่สุดในโลกเลย ใช่ แต่ถ้าคนไม่ชอบน้ำพริกเขาจะบอกว่าเผ็ดที่สุดในโลกเลย

เขาไม่สนใจเลย มันถึงว่า ต่างคนต่างสร้างมา จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน ในเมื่อมันเป็นมาแล้ว เราต้องแก้ไขตามเทคนิคอันนั้นไป ตั้งสติไว้ วิธีแก้ไขนะ เรื่องการฟังเทศน์

สนใจอันนี้ อันนี้สนใจมาก

ถาม : การคูจิตกับการมีสติตลอดเวลา เหมือนกันไหมครับ?

หลวงพ่ : การคูจิตกับการมีสติตลอดเวลาไม่เหมือนกัน เขียนก็ไม่เหมือนกัน ชื่อก็ไม่เหมือนกัน มันจะไปเหมือนกันได้อย่างไร? สติคือสติ การคูจิต เราว่ากิเลสมันอยู่ที่จิต ที่นี้การคูจิต เราจะไปคูที่จิต เราไม่เห็นหรือ

อย่างเช่น โยมมองเราไม่เห็นตัวเราหรือ เห็นจิ๋ว ไม่เห็นตัวเราหรือ คูจิตไม่เห็นจิตหรือ เห็นอาการของจิต เห็นความคิด ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดเป็นเงา ที่คูจิต คูจิตกันอยู่นี้ไม่เห็นจิต ไม่เห็น คนคูจิตไม่เห็นจิต มันมองไปที่อาการของจิต เพราะจิตมันมีความคิด พอจิตมีความคิด เราจะเห็นตัวจิตได้อย่างไร?

ที่นี้พอมองกันไปๆ มองกันไปจนหายกันไปหมดเลย มองกันไปจนหายไป คูจิตไป การคูจิต การคูจิตกับการมีสติตลอดเวลา การมีสติตลอดเวลาดีกว่าคูจิตเยอะมาก เพราะการมีสติตลอดเวลา สติ เห็นไหม เมื่อก็บอกสมาธินี้เป็นทุน ถ้าไม่มีสติ สมาธิไม่มีหรือ คนขาดสติทำอะไรก็ได้ แม้แต่ทางโลกขาดสติก็คนบ้า

ถ้าคนมีสติก็เป็นสติ เป็นคุณสมบัติของมนุษย์ ของปุถุชน แล้วพอมีสติมากขึ้นไปนะ สตินี้เข้าไปดูแล ถ้ามีสตินะ คมตลอดเวลา มันต้องพัฒนาของมัน มันต้องเป็นไปของมัน พอเป็นของมัน พอมีสติดีก็รักษากันไป รักษาณะ คิดดู มีสติเราจะทำอะไรผิดพลาดบ้าง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคำสั่งคำสุดท้ายเลย

“ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย”

จงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด ความไม่ประมาท พระพุทธเจ้าฝากไว้เป็นสมบัติ คำสุดท้ายเลย แล้วมีสติมันตรงข้ามกับประมาทไหม? แล้วเรามีสติอยู่ตลอดไป เรามีสติอยู่ตลอดไป สตินี้สำคัญมาก ถ้ามีสตินะ การคูจิตมันก็จะพัฒนาขึ้น เพราะมีสติเข้าตลอดเวลา

เพราะคำว่าสติมันทำงาน เราทำงานด้วยคุณค่าของงาน แล้วคุณค่าของงาน เราฝึกงาน เราทำงาน งานศิลปะ งานอะไรก็แล้วแต่ เราทำบ่อยครั้งเข้า มันจะอ่อนช้อยขึ้นไป มันจะดีงามขึ้นไปไหม? แน่نون นี่ถ้าการคูจิต ถ้าการคูจิตโดยมีสติเข้าไปนะ คูจิตโดยสติ มีสติเข้าไป เราจะไม่ใช่คำว่าคูจิต เราจะใช้คำว่าปัญญาอบรมสมาธิตลอด

เพราะถ้าไปคูจิต มันเป็นการอ้างของกิเลสไป กิเลสมันต้องการสะดวก มันดูเฉยๆ มันสบาย แต่ถ้าเราใช้ปัญญาใคร่ครวญ มันเป็นการงาน มันขี้เกียจ จิตนี้ขี้เกียจมาก มันจะนอนจมอยู่กับความรู้สึกเราเฉยๆ ไม่ทำอะไรเลย เฉย แล้วบอกว่าเป็นภาวนา นี่ได้ภาวนาแล้วนะ ไม่ใช่หรรอก ไอ้นั้นหมูนอนจมขี้หมูละ มันนอนจมอยู่กับขี้ ขี้โลก ขี้โกธ ขี้หลง มันนอนจม หมักขี้เลย ใจคลุกขี้ แล้วมันบอกว่าเป็นภาวนา

แต่ถ้ามีสติเข้าไปแล้วนะ มีสติตลอด แล้วมันเห็นนะ เห็นใจมันคลุกอยู่กับขี้ พอมันเห็นขี้ มันจะสลัดขี้ทิ้ง เพราะสลัดขี้ทิ้ง สลัดอาการของใจใจ สลัดเงาของมันทิ้ง ถ้าสลัดเงาของมันทิ้ง นั่นละ เห็นจิต นั่นละตัวจิต ไม่ใช่ความคิด

น้ำใสๆ ในแก้ว ถ้าน้ำเต็มแก้วตั้งอยู่ ถ้าเราไม่รู้ว่าเขาเติมน้ำไว้ เราจะคิดว่าในแก้วนั้นไม่มีน้ำ ถ้ามันมีสี สีใสเข้าไปในน้ำ จะสีเขียว สีแดง สีอะไรก็แล้วแต่ เราจะเห็นว่าในแก้วนั้นมีน้ำ

จิต ถ้ามันไม่ได้คิดไม่เห็นจิต ถ้าคิดขึ้นมา นึกว่าความคิดเป็นจิต เพราะอะไร? เพราะมันสีเขียว สีแดง มันเห็นน้ำสีใส มันไม่เห็นน้ำใสจริงๆ แล้วน้ำใสคือตัวจิต แต่มันไม่เห็น ใสสีแล้ว โอ้โฮ ชัดเจน นี่จิต นี่จิต กลับกัน เห็นไหม มันกลับกัน

ถ้ามันไม่คิดมันก็ไม่รู้ว่าจิตอยู่ไหน พอคิดขึ้นมาก็นึกว่าจิต แล้วไปคูมัน แล้วเห็นจิตไหม? เห็นสี นึกว่าเห็นจิต เห็นความคิด เพราะขาดสติ แต่ถ้ามีสติสักตัวเดียวเท่านั้นละ

ดูไปเรื่อยๆ เออ คราวนี้เป็นอย่างนี้ คราวนี้สีแดง นี่กว่าสีแดงเป็นจิต อ้าว สีแดงเป็นจิต
หรือ เพราะเราเห็นสี ถ้าสีมันเป็น สีธรรมชาติมันตกตะกอน

เอ๊ะ แล้วทำไมเดี๋ยวสีมันแดง? เดี่ยวสีมันจางลงๆ ละ? แล้วทำไมสีแดงมันอยู่ที่กัน
แก้ว? แล้วไอ้ตัวบนแก้วนั้นมันอะไร? นี่ละปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าปัญญาอบรมสมาธิมัน
จะเห็นเลยละ เห็นสีกับน้ำมันคนละเรื่องกัน สีที่อยู่ในน้ำมันไม่ใช่ น้ำก็คือน้ำสะอาด แต่
เพราะมันเจือด้วยสี มันถึงเห็นสี มีสติ

คำว่าสติสำคัญไหม? สติสำคัญมาก ดูไปเถอะ ถ้าดูโดยมีสตินะ มันถึงจะเป็น
ธรรม แล้วพอดูแล้วเห็นน้ำกับสีนะ มันตกตะกอน มันนอนกัน พอตกตะกอนนอนกัน
เพราะอะไร? เพราะมันเป็นธรรมชาติ มันเป็นสีธรรมชาติ มันจะตกตะกอนนอนกันโดย
ธรรมชาติของมัน วางไว้เถอะมันจะตกตะกอน ยิ่งถ้าทิ้งไว้นาน มันจะตกตะกอนของมัน

แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์ ถ้าได้เห็น ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้ ข้อเท็จจริงคือสีใน
น้ำมันไม่ใช่ น้ำ แต่เพราะด้วยความมกง่าย เพราะด้วยการประพฤติกฎีปฏิบัติว่านี่เป็นทางลัด
นี่ทำแล้วได้ประโยชน์ ก็ทำกัน มั่วกันไป ก็คิดกันไป จับกันไป มั่วสุ่มกันไป แล้วมันเป็น
ประโยชน์จริงไหม? ถ้ามันเป็นประโยชน์จริง มันต้องปล่อยอารมณ์ได้จริง มันต้องรู้จัก
อารมณ์ รู้จักตัวความรู้สึก รู้จักตัวจิต รู้จักหมดคนะ

เพราะเวลาวิปัสสนาไป ถ้ามันเป็นจริงนะ จิตมันสงบขึ้นไป อย่างที่เทศน์เมื่อ
พอจิตสงบเข้าไป ถ้ามันเป็นวิปัสสนา ถ้ามันเป็นปัญญาวิมุตติ จิตมันเห็นอาการของจิต
เห็นอาการของจิตแล้วมันจะแยกแยะอาการของจิต ชั้น ๕ ละไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕
ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ เป็นสักกายทิฎฐิ ๒๐ เป็นสังโยชน์ เป็นที่ทำลาย
แล้วจะเป็นพระโสดาบัน

แล้วมันไม่รู้อะไรเลย เป็นหมอได้อย่างไร? ไม่รู้ว่าคนไข้ต้องรักษาอย่างไร? มัน
ไม่รู้อะไรเลย ไม่รู้ชั้น ๕ ไม่รู้จักอะไร ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ เป็นพระโสดาบัน ดู
มันเพ่งไปอย่างนั้น เดี่ยวมันเป็นพระโสดาบัน มันเพ่งเจอ เห็นไหม การประพฤติกฎีปฏิบัติ
ทำข้อเท็จจริงนะมันต้องเห็นเป็นข้อเท็จจริง

เจ็บไข้ได้ป่วย เป็นโรคอะไร? รักษาด้วยยา รักษาด้วยการผ่าตัด รักษาด้วยการเปลี่ยนแปลง รักษาด้วยวิธีการอะไร? ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ จะวิปัสสนา กาย เวทนา จิต ธรรม เหมือนกันหมด ผลตอบคือว่า ในกายมันก็มีรูป รูปก็คือกาย เห็นไหม กายก็คือรูป

กาย เวทนา เวทนาที่อยู่ในชั้น ๕ กาย เวทนา จิต จิตนะ จิตมันเศร้าหมอง จิตมัน ผ่องใส เพราะจิตมันไม่ใช่ชั้น ๕

ธรรม ธรรมมารมณ อารมณ์ความคิด อารมณ์ความคิด เห็นไหม ถ้าไม่มีความรู้สึก ไม่มีสี น้ำเราก็ไม่เห็นมัน ไม่มีอารมณ์ความรู้สึก มันก็ไม่มีจิตอยู่ไหน เพราะฉะนั้นจิตที่ สงบขึ้นมาแล้วมากระทบกับความคิด

กระทบกับความคิด ผลที่เกิดขึ้นมากระทบกับความคิดเป็นอารมณ์ความรู้สึก ความรู้สึกนั้นถ้ามีสติ มีสติ มีสมาธิ เป็นธรรมมารมณ เป็นสภาวะธรรม เป็นอริยสัจ เป็นสติ ปัญฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม ธรรมมารมณ ถ้ามีธรรมมารมณ เห็นไหม สติปัญฐาน ๔ มันทำให้ ถ้าเราจับตรงนี้ได้ มันจะเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาเพราะจิตมีการกระทำ มีการกระทำ มีการแก้ไข มีการเปลี่ยนแปลง

พอมีการแก้ไขมีการเปลี่ยนแปลง มีการแยกแยะ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ แล้วบอกว่าจิตเฉยๆ ไม่ต้องคิดไม่ต้องทำอะไร เลยมันจะบรรลุธรรม อืม มันขาดเหตุผลเว้ย มันขาดเหตุผล มันไม่ใช่มรรค

ถ้ามันเป็นมรรค เห็นไหม มรรคคืออะไร? มรรค ๘ งานชอบ เพียรชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ สมาธิชอบ แล้วถ้ามันเป็นการเพ่ง เป็นการดู มันก็ไม่ชอบ ไม่ชอบเพราะมัน ไม่สมควร มันไม่เป็นไป มันไม่ชอบแต่มันชอบกิเลส มันชอบที่ครูบาอาจารย์ ที่จะบอกว่า หลงมมกายก็ได้ ครูบาอาจารย์ที่หลงมมกายกับความรู้ของตัวเองแล้วไม่ตรวจสอบ ไม่ ทดสอบกับพระไตรปิฎก

“ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเธอ”

แล้วธรรมวินัยนี้มันอยู่ในตู้พระไตรปิฎกเดียวกัน แล้วถ้าการประพฤติปฏิบัติแล้ว การตรวจสอบแล้วมันจะต่างกันตรงไหน? เหมือนกับเรา คณะกรรมการตรวจ วิทยานิพนธ์ คณะเดียวกัน แล้ววิทยานิพนธ์ขึ้นมา คณะกรรมการนี้เป็นคนตรวจ วิทยานิพนธ์นี้ผ่านหรือไม่ผ่าน แล้วกรรมการชุดนี้ตรวจให้ชุดหนึ่งผ่าน แล้วชุดที่มันมา มันไม่มีเหตุผลผล เขาจะตรวจให้ผ่านไหม?

เลยบอกว่าธรรมแต่งตั้งนะ เปรียบเทียบเฉยๆ กับคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ แต่มันเป็นจริงตามอริยสัจ เป็นตามจริงโดยธรรม ถ้าเป็นตามจริงโดยธรรมไม่ต้องมีใคร ตรวจสอบ ใจนี้เป็นจริงๆ ถ้าใจเป็นจริงๆ การพูดออกมา การที่เป็นครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนคนมันคิดไม่ได้ มันคิดไม่ได้หรือเพราะเราทำมาด้วยมือมันคิดได้อย่างไร? แต่นี้ คำพูดมันขัดแย้งกัน ที่ว่าคูจิตนะ

ถ้าคูจิตเฉยๆ มันเป็นไปได้ไหม? คาวเทียมจารกรรมมันเป็นพระอรหันต์หมดนะ คาวเทียมจารกรรมเขาส่งขึ้นไป เขาดูโลกนี้ทั้งใบนะ เขาเห็นเลย ในการเคลื่อนไหวในโลกนี้ คาวเทียมจารกรรมมันรู้หมด

การคูจิต แต่ถ้ามีสติตัวเดียวที่ว่า เขียนมานี้คำถามกับคำตอบมันอยู่ในอันเดียวกัน เลย

ถ้ามีสติแล้วสติคูไป มันเห็นหมด มันจะรู้เอง เหมือนกับเราเป็นเด็กใจแตก แล้วเราเที่ยวไปสำมะเลเทเมาจนถึงที่สุด เรารู้ว่าเราไม่ดี เราจะกลับตัว กลับตัวเพราะมีสติ นี้ละคำถามและคำตอบ ถ้าทำตามนี้มันจะรู้มันเองเลย แล้วถ้ามันรู้เอง มันรู้มาจากใจ โอ้โฮ สุดยอดเลย

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตน

ถ้าเราเห็นว่าเราผิดเราไม่ดี เรายอมรับนะ ไปให้ครูบาอาจารย์ท่านสอนแล้ว อืม มันจะจริงหรือ ก็ผมรู้อย่างนี้จริงๆ นะ ก็ผมรู้ ผมเห็น ผมเป็นนะ มันจะจริงหรือ ขนาดครูบาอาจารย์นะ แล้วถ้าเพื่อนฝูงนะ ไม่ต้องพูดถึงเลย ยิ่งถ้าปฏิบัติด้วยกันนะ โอ๊ย คุ่งกว่า มึง คุ่งกว่ามึง อย่ามาสอนกู คุ่งกว่ามึง ทิฐิมานะทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็น ฐ็อง เห็นใหม่ อตุตา หิ อตุตโน นาโถ สุกยอดมาก

ถาม : การดูจิตกับการมีสติตลอดเวลา เหมือนกันหรือไม่เหมือน

หลวงพ่ : ไม่เหมือนนะ ในมรรค ๘ มรรคแต่ละตัวไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน สติ ก็เป็นสติ สมาธิก็เป็นสมาธิ ไม่เหมือนกัน ถ้าเหมือนกันพระพุทธเจ้าไม่แยกเป็นมรรค ๘ เขียนเป็นตัวเดียวกัน จบ ไม่ต้องมาแยกมายุ่ง ไม่ต้องไปท่องไปจำให้มันปวดหัวหรือ มรรค ๘ ก็คือมรรค ๘ มันไม่เหมือนกัน

๑. ไม่เหมือนกัน ๒. ขณะที่ทำไปแล้วมันมหัศจรรย์

มรรค ๘ มันมรรคสามัคคี มรรค ๘ มารวมกันอย่างไร? มันฝึกฝนกัน ไปเองจนถึง ที่สุด มรรคสามัคคี เหมือนกันนะ

เรามีกองทัพจิต ๘ กอง แล้วกองทัพ ๘ กองเรยกทัพไปตีข้าศึก ขณะเข้าตีพร้อม กัน เข้าตีในจุดที่เดียวกัน แล้วเข้าไปแล้ว ทำลายเข้าไป ไปนัดพบเหมือนกัน ทำลายข้าศึก ได้หมดเลย มหัศจรรย์มาก มรรคสามัคคีนี้ สติก็ต้องระลึกูขึ้นมา แล้วสติขึ้นไป สติมหา สติ ปัญญามหาปัญญา มรรคหยาบมรรคละเอียด มันจะเข้าไปทำลายกิเลสหยาบกิเลส ละเอียด

กิเลสมีชั้นๆ เป็นชั้นเป็นตอนนะ กิเลสยิ่งละเอียดเข้าไป โอ้โฮ มันก็เหมือนกับเรา เข้าไปในบ้าน ไปทำลายบ้านนี้ เข้าไปเห็นแต่พวกการ์ดอยู่หน้าบ้าน เราหลอกมันหน่อย เราก็ผ่านไปได้แล้ว แล้วก็ไปเจอคนในบ้าน ไปเจอเจ้าของปู่ตายายในบ้าน เขาผ่าน ประสพการณ์ชีวิตมานะ โอ๊ย ยุ่งยากมาก กว่าที่จะผ่านขั้นตอนเข้าไปแต่ละชั้น มรรค๔ ผล ๔ เป็นอย่างนั้น

โศดาปัตติมรรค โศดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล เห็นใหม่ อรหัตมรรค อรหัตผล นี้ละมรรค ๔ ผล ๔ ถึงไม่เหมือนกัน ไม่ เหมือนกัน ทำไปนะจะรู้หมด สิ่งนี้ต้องรู้หมดนะ ถ้าเราไม่รู้หมด เราไม่รู้ ลังเลสงสัย เห็น ใหม่ สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส

สี่คือการดูบลาค่า วิจิกิจจาคือความลังเล แล้วมันจะเป็นจริงได้อย่างไร? แต่ถ้า สักกายทิฏฐิ มันถอนปั๊บ จับมันนี่นึกว่าปลา แต่มันเป็นงูเห่า พอรู้ว่าเป็นงูเห่า สะบัดทิ้งไป สะบัดทิ้ง พอไปหมดแล้ว นี่ไง สะบัดทิ้งไป สักกายทิฏฐิ รู้แล้วสะบัดทิ้ง มันจะสงสัยอีก ไหมว่าเป็นงูเห่าหรือเป็นปลา? ไม่สงสัยแล้วใช่ไหม? แล้วเราจะลังเลสงสัย เราจะไปดู บลาค่าอีกไหม?

ไม่ดูบหรือก็สะบัดทิ้งไปแล้ว กลัวตาย โอโฮ หัวใจยังเต้นไม่หยุดเลย มันจะไป วิจิกิจจาคืออย่างไร? ไปสัจพัทพตปรามาสได้อย่างไร? ถ้าสักกายทิฏฐิถอนทีเดียวนะ ทุก อย่างจบหมด จบหมดเลย มันไม่มีความลังเลสงสัยไป ถ้าลังเลสงสัยอยู่ มันยังต้องแก้ไข อีกเยอะนะ ถ้ายังลังเลสงสัย

(เดี๋ยวขอเวลานอกนิดหนึ่ง ห้าชั่วโมง เดียวมันสับสน เดียวมันหลง สบายใจแล้ว นี่ห้าชั่วโมงแน่ะ ไปดูมาแล้ว อีกห้าชั่วโมง ตั้งแต่เช้าแล้ว พรุ่งนี้อีกวันหนึ่ง วันนี้นอนนี้ ไม่กลับ เทียงคีน กลัวพวกนั้นหนีกลับก่อนนะสิ วันนี้ไม่ได้กลับจะนอนนี้ พรุ่งนี้อีกวัน หนึ่งไง เทียงคีนก็ได้)

ถาม : พระโศดาบันที่ตายแล้วต้องเกิดในโลกมนุษย์ เมื่อเกิดแล้วจะทราบไหม ว่าตัวเองเป็นพระโศดาบัน

หลวงพ่ : ทราบนี้มันเป็นวิฤทธิภาวะของใจมันทราบ คำว่าทราบนี้ละ คนเราสังเกตได้ ใหม บางคนเกิดมาแล้วทำแต่สิ่งที่ดีๆ จะทำสิ่งใดไม่ได้เลย ทำอะไรไม่ได้เลยเพราะใจเขา ดีมา ฉะนั้นพระโศดาบันเวลาตายไปแล้ว ตายไปนะพอเวลาไปเกิด ถ้าพระโศดาบันไป เกิดเป็นเทวดานะ เทวดานี้มันมีเทวดาปุณฺณกับเทวดาที่เป็นพระโศดาบัน เทวดาที่เป็น สกิทา

พระอนาคาไปเกิด ถ้าผ่านอนาคาไปแล้วไปเกิดเป็นพรหมอย่างเดียว แต่ถ้ายังไม่ ผ่านอนาคา มันจะเกิดตายเกิดตายอยู่ ๓ ชาติ สกิทานี้ ๓ ชาติ โศดาบันอย่างต่ำสุด ๗ ชาติ แต่ถ้าเป็นโศดาบันปัจจุบัน เป็นโศดาบันปั๊บ ถ้าไม่ปรารถนาไว้แค่โศดาบันนะ อย่างนาง วิสาขานี้ไม่ไปเพราะว่าปรารถนามาเป็นพระโศดาบัน

คำว่าปรารถนาหมายถึงว่ามันพอใจแค่นี้ไง มันไม่ยอมทำต่อไป แล้วปรารถนามาเป็นมหาอุบาสิกา คือปรารถนามาเป็นผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือตำแหน่งนะ ตำแหน่งมหาอุปัฏฐาก นางวิสาขา เวลาไปวัด โอ้โฮ จะมีของติดไม้ติดมือไปเป็นองค์อุปัฏฐาก เวลาไปวัด เราไปวัด ไปเห็นพระพุทธเจ้าองค์ต่างๆ แล้วเห็นภาพนั้น มันฝังใจ

อย่างพระสารีบุตรพระโมคคัลลานะก็เหมือนกัน เห็นพระอัครสาวกของพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง แล้วไปเห็นตำแหน่งนี้ นี่ไงปรารถนา แต่ละตำแหน่งที่ได้มาที่พระพุทธเจ้าตั้งไว้นั้น เขาปรารถนามาหมดนะ พระอรหันต์พระโสดาบันพระสกิทาคา พระอนาคา โดยสามัญนี้ ไม่ได้ปรารถนาตำแหน่ง แต่ได้สร้างอานาจาवासนา

อย่างเช่น พระโพธิสัตว์ เช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า เป็นพุทธภูมิ แล้วพอเป็นพุทธภูมิ เวลาภาวนาไป พวกพุทธภูมิจะมีกำลัง จะเป็นฌาน โลกีย์ จะมีกำลังมาก จะรู้เรื่องกรรม จะแก้เรื่องกรรม เพราะการแก้กรรม การช่วยเหลือกันต่างๆ นี่มันเป็นการสร้างบารมี

พระที่ทำๆ กันนี้ อันนี้มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นที่ว่า ถ้าจิตของเรา จิตของพระองค์นั้นได้สร้างบารมีมามาก ความเห็นความรู้มันก็จะถูกต้องแม่นยำได้มาก ถ้าพระองค์ไหนได้สร้างกำลังมา เหมือนกลิ้งจุลทรรศน์นี้แหละ มันมีคุณภาพสูงคุณภาพต่ำ นี่คุณภาพต่ำพอมองไปแล้วมันก็ไปเห็นของที่ผิดพลาดมากกว่าไข่มุข เห็นของที่ผิดพลาดได้มากกว่า นี่ใจจิตที่คุณภาพมันต่ำ

คำว่าตำนี้โทษใครไม่ได้นะ ตำนี้หมายถึงว่าเขาเพิ่งสร้างมาแค่นี้ไง เหมือนพวกกลิ้ง พวกอะไรต่างๆ คุณภาพของมัน คุณภาพของรุ่น คุณภาพของกลิ้ง มันมีคุณภาพดีและคุณภาพต่ำ โอ้คุณภาพต่ำมันเป็นอย่างนั้นเอง สิ่งนี้เวลาคุณแล้วมันถูกต้องบ้างไม่ถูกต้องบ้าง เห็นไหม มันถึงเป็นเรื่องของโลกใจ

เรื่องโลกเป็นเรื่องของอนิจจัง และสิ่งที่เป็นอนิจจัง นี่ถ้าปรารถนาตำแหน่งปรารถนาตำแหน่งมันไม่เป็นอย่างไร มันไม่เป็นอย่างไรเพราะว่าปรารถนาตำแหน่งแล้วมันต้องสร้างมา สร้างมา แล้วได้ตำแหน่งนั้นเพราะปรารถนา

แต่ของเรา เราสร้างนะ หลวงปู่มั่นสร้างเป็นพระพุทธรเจ้า แต่ท่านกลับ กลับเพราะ พระพุทธรเจ้ายังไม่พยากรณ์ ถ้าพยากรณ์แล้วต้องไป

แต่เวลาพระสารีบุตรพระโมคคัลลาปรารณาตำแหน่งไข่มุขใหม่ พอปรารณา ตำแหน่ง เวลาเกิด ไปเที่ยวด้วยกัน ไปเห็นก็ปรารณาด้วยกัน แล้วก็สร้างบุญญาธิการ มา มาเกิดเป็นอุปติสสะ ก็ไปเที่ยวด้วยกัน แล้วก็ไปเห็น เป็นเศรษฐีที่ไหนมีงานก็ไป สนุกครึกครื้นไปกับเขา พอถึงเวลาแล้วมันสร้าณะ มันไม่มีสนุกอะไรเลย ก็เลยปรึกษา กันออก

ก็ออกมาประพฤติปฏิบัติ ออกมานะแสวงหา เพราะสร้างมามาก ไปหาสัตถุชัย (นี้ เราสะเทือนใจตรงนี้มาก) ไปหาสัตถุชัยนะ ทฤษฎีตอนนี้เขาว่า นี่เป็นปัญญามาก ปฏิเสธ ไม่ใช่ ไม่ใช่ วิธีปฏิเสธคือหาข้อมูล ปฏิเสธตลอด แต่มันไม่ใช่ ไม่ใช่ มันออกใหม่? มัน ออกใหม่? มันออกไปไป

ที่นี้พระสารีบุตรพระโมคคัลลนะไปศึกษาปีเดียวก็จบ เจ็ดวันก็จบแล้ว แล้วก็ขอต่อ

“บอกแค่นี้”

“แค่นี้ไม่ใช่ พอไม่ใช่ก็สัตถุญาณว่าถ้าใครไปหา ใครไปเจออาจารย์ก็ให้บอกกัน”

พระสารีบุตรไปเจอพระอัสสชิ พระอัสสชิเป็นปัญจวัคคีย์องค์หนึ่ง เห็นการก้าว เดินไป คนที่ในหัวใจไม่เป็นกิเลสนะ การก้าวเดินไปมันฟ่องนะ ถ้าคนมีสติพร้อมมันจะ เห็น

“เอ๊ะ ทำไมสมณะองค์นี้มันสะกดตามาก”

ตามไป ตามการเคลื่อนไหวบิณฑบาต ตามไปจนถึงที่สุดนะ ท่านฉันอาหารเสร็จ แล้วเข้าไปหา

“ทำไมเห็นการเคลื่อนไหว มันสงบเสงี่ยมมากมันดูดีมากบวชกับใคร? แล้ว อาจารย์สอนอย่างไร?”

พระอัสสชิบอก ว่า “เราเป็นผู้บวชใหม่” นั่นพระอรหันต์นะ เห็นไหม พระอรหันต์ไม่จีโม้ พระอรหันต์บอก

“เราเป็นผู้บวชใหม่ เราเพิ่งมาถึงธรรมวินัยนี้ใหม่ๆ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ เอ ชัมมา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ พระพุทธเจ้าสอนให้ดับไปที่เหตุ นั่น”

คนที่มันเตรียมมาพร้อม ฟังธรรมแค่นี้เป็นพระโสดาบันเลย เพราะมันพร้อม ใจมันพร้อมแล้ว ไปบอกพระโมคคัลลานะเป็นพระโสดาบัน แล้วไปหาพระพุทธเจ้านะ ไปหาพระพุทธเจ้า เคนมานี้ยังไม่สำเร็จนะ พระพุทธเจ้าบอก

“อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาเรามาแล้ว”

พระพุทธเจ้าพอเทศน์จบ ตั้งให้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา จนพระสมณะพุทธกาลบอกพระพุทธเจ้านี้ลำเอียง ถ้าพระพุทธเจ้าเป็นธรรม พระพุทธเจ้าต้องตั้งปัญญาวัคคีย์ ต้องตั้งพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นอัครสาวกเบื้องขวาเพราะเป็นสงฆ์องค์แรก

พระพุทธเจ้าบอก “เราไม่เคยลำเอียง เราไม่เคยเข้าข้างใคร แต่เราตั้งตามข้อเท็จจริง เขาปรารถนาของเขา เขาสร้างของเขามา”

คนนี้มีเงินล้านหนึ่ง เรบอกคนนี้มีอยู่ล้านหนึ่ง เรารู้ตามตัวเลขนั้น คนนี้มีเงินห้าบาท เรบอกว่ามีเงินห้าบาท แล้วว่าเรากล้าเอียงไหม? อ้าว มันมีห้าบาท บอกว่ามันมีเท่าไรละ? มันมีล้านหนึ่งเรบอกมันมีเท่าไรละ? เราก็บอกตามตัวเลขที่เขาจริง พระโมคคัลลานะพระสารีบุตรท่านปรารถนาของท่านมา ท่านมีเงินล้านของท่านมา ก็ต้องให้เงินล้านเขาไป

นี่ตำแหน่งที่ปรารถนา พอปรารถนามาอย่างไรมันเป็นอย่างนั้น ปรารถนามาแล้วเขาสร้างมา คือเขาฝากธนาคารมา ฝากมาครบถ้วน มันก็อยู่ในล้านนั้นนะ ไม่ได้ลำเอียง แต่พวกเรามันตาบอด ไอ้พระนี่มันตาบอด มันว่าใครอยู่ใกล้เราก่อน ใครมาก่อน ต้องให้คนนั้นก่อน ประชาธิปไตยไง ประชาธิปไตยมันคิดได้เฉพาะโลกนี้ มันก็รู้แต่ที่มันเห็น แต่มันไม่รู้สิ่งที่เขาสะสมมา ที่เขาฝากธนาคารกันมา

ถ้าปรารถนาตำแหน่งมันเป็นอย่างนี้ ที่นี้นางวิสาขาปรารถนามาเป็นมหาอุบาสิกา เป็นผู้อุปฐากพระพุทธเจ้า นี่เขาได้โสดาบันที่สุดยอดแล้ว

ฉะนั้นที่ถามเกิดมาแล้วจะรู้ไหม? เราพิจารณาของเราเองนะ เราว่าถ้าเป็นมีคุณสมบัติอย่างนี้ แล้วมันมีเยอะ พอมีเยอะขึ้นมา ขิปปาภิญญาที่ตรัสรู้ง่าย ที่ตรัสรู้เร็ว เราว่าพวกนี้แหละ ที่พอสั่งสอนบิณฑรรู้เลย ขิปปาภิญญาที่ว่าตรัสรู้เร็วๆ ที่ว่าขณะโกนผม ผมตกเป็นพระอรหันต์เลย ส่วนใหญ่มีอย่างนี้มา

แต่เวไนยสัตว์อย่างพวกเรานี่ต้องดูใจ ดูไปไป ใจได้ก็สุดยอด มีอย่างนี้มาเป็นพื้นฐานของใจ เวลาโกนหัวมีในสมัยพุทธกาล ในปัจจุบันก็มี ในสมัยปัจจุบันนี้ได้ฟังมาจากหมู่ว่าหลวงปู่บัวโกนผมนะ ผมตกเป็นโสดาบันเลย หลวงปู่บัวหนองแขง วันบวชโกนผม ผมตกมา พิจารณาผม เป็นพระโสดาบันเลย พิจารณาผม พิจารณาผม

ตา หัวใจนี้มันพิจารณาผม ไม่ใช่ ผมก็เป็นอริยสัจ ขนก็เป็นอริยสัจ มันก็เป็นอริยสัจ ถ้าอย่างนั้นผมขยาก็เป็นอริยสัจ ถ้าใจไม่พิจารณา ใจไม่ดูมัน ไม่เป็นอริยสัจ ร้ายตัดผม ไปคูสิ เขาตัดทิ้ง เขาใส่ถังขยะด้วย มันก็เป็นอริยสัจตรงไหน มันก็เป็นอริยสัจที่จิตมันดู จิตมันดู จิตมันรู้ จิตมันพิจารณา นี่อริยสัจเกิดที่นี้ อริยสัจเกิดที่ใจ

ถ้ามันเป็นจริงแล้วนะ มันเป็นจริงมันก็คือมันเป็นจริง ถ้ามันเป็นไม่จริง คำพูดมันขัดแย้งกัน ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง มันก็เป็นอริยสัจได้อย่างไร? ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ไม่เป็นอริยสัจหรอก แต่จิตที่มันไปเห็น จิตที่มันเป็นวิปัสสนา มันถึงเป็นอริยสัจขึ้นมา เพราะมรรค ผล นิพพาน มันอยู่ที่ใจ

มรรค ผล นิพพาน มันไม่ได้อยู่ที่คนฟังนะ คูสิ พองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จปรินิพพานเห็นไหม พระอานนท์จะขอร้องให้อยู่ต่อไป เพราะพระอานนท์เป็นพระโสดาบัน เป็นพระโสดาบันก็ต้องการคนสอนอยู่ พอต้องการคนสอนอยู่ พระพุทธเจ้าจะนิพพานจะไปฝึกกับใคร? จะให้ใครสอน? พยายามจะออกอันนี้ให้พระพุทธเจ้าอยู่ต่อไป

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องนิพพานคืนนี้”

อ้าว แล้วถ้านิพพานคืนนี้ พันนิพพานไปแล้ว แล้วผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เอาไป ด้วยหรือเปล่า? ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอริยสัจแล้วเผาทิ้งทำไม? สรีระขององค์สมเด็จพระพุทธเจ้าเผาทำไม? ถ้ามันเป็นอริยสัจก็เอาไว้สิ

จิตที่มันใคร่ครวญแล้ว จิตที่มันใคร่ครวญ มันดูแล้ว มันพิจารณาแล้ว มันถึงเป็นอริยสัจ เห็นไหม ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง มันให้จิต ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ของคนอื่นนะ เพศตรงข้ามยังมองกันยังปรารถนา แต่ขณะจิตที่มันเห็นของเราเอง ไม่ออกข้างนอก ไม่ออกข้างนอก อยู่ข้างใน ขณะจิต กายกับจิตนี้มันคนละส่วนคนกันอยู่แล้ว แต่เพราะเราไม่เข้าใจเราไม่เคยเป็น

แต่ถ้าเราเคยเป็น รักคนโน้น รักคนนี้ ไม่ใช่หรือ มึงรักตัวเอง รักตัวเองก่อน ไม่มีฐานที่นี้มึงจะรักใครได้ ไม่มีร่างกาย มีแต่หัวใจ หัวใจจะไปรักใคร เวลามันตายไปแล้ว มันไปรักใคร?

ใจเพราะมันมีหนี้ พอมันมีหนี้ ทำลายมันก่อน ทำลายมันก่อน เพราะมันรักตัวเอง เพราะมันรักสงวนตัวมันเอง ถ้ารักตัวเอง ถอนตัวมันเอง ถอนสักกายทิฏฐิ ถอนภพภูมิ ถอนชาติ ถอนมาหมด ถอนไอ้หะ แล้วมันจะไปรักใคร? ไม่รักใครทั้งสิ้น เพราะตัวเราเองยังเอาไม่ได้เลย ตัวมันเองมันยังพุงพอง มันยังเน่าเปื่อย เวลาธรรมมันเกิดนะ

อสุภะเวลาเกิด มันทำลายตัวมันเอง ถ้าเราเป็นซากศพที่มันเหม็น มันเลอะ มันพุงพองไปหมด เราจะนั่งหลุดพ้นด้วยตัวเราเองได้ไหม? ขณะที่เห็นข้างในนะ ขณะที่เห็นข้างใน วันนี้เดี๋ยวจะเถียงเลย ที่ว่าตามอารมณ์ ตามอารมณ์นะ ตามรู้ที่หลังนะ มันเป็นไปได้ ถ้ามันมีอดีต อนาคตอยู่ มันจะเห็นสวยตลอด เห็นสวย เห็นงาม เห็นพอใจตลอด

แต่ถ้าเป็นปัจจุบันนะ มันจะเป็นปัจจุบันได้อย่างไร? มันจะเป็นปัจจุบันถ้าจิตมันเป็นปกติ จิตมันเป็นสมาธิ พอจิตเป็นสมาธิมันเป็นปัจจุบัน สิ่งที่เห็นมันเห็นโดยอริยสัจ ไม่ได้เห็นโดยใครทั้งสิ้น จิตมันเป็นอริยสัจนะ พอจิตมันเป็นอริยสัจนะ มันเป็นปัจจุบัน

ธรรม พอมันเป็นของมัน ไม่มีวินาที ไม่มีสิ่งใดเข้ามา บีบ บีบ พอบีบ มันเป็นจริง ไม่มีใครสร้างได้ ไม่มีสภาวะสร้างได้

คูลี ในปัจจุบัน เห็นไหม เก็บไขกันไว้ เก็บสิ่งต่างๆ ไว้ ต่อไปจะไปปลุกชีวิตใหม่ คิดถึงอนาคตไง แต่ถ้ามันเป็นปัจจุบัน เวลาจิตมันสงบขึ้นมาแล้ว มันเป็นอสุภะ มันเป็นอสุภะ เพราะจิตนี้มันเป็นกลาง มันเป็นปัจจุบัน แล้วพอมันเป็นปัจจุบัน สิ่งที่มีมันเห็น เห็นร่างกายมันเอี่ยม มันเป็นธรรมชาติของมัน

พอเป็นธรรมชาติของมัน พอจิตมัน แล้วมันก็ปล่อย ปล่อย ปล่อยมันก็หลุดเข้ามา พอมันฝีกบ่อยครั้งเข้านี้ มันก็จะดึงอสุภะให้มันใกล้เข้ามา ใกล้เข้ามา ใกล้เข้ามาจนอสุภะกับใจมันเป็นอันเดียวกันจริงๆ แล้ว กามมันเกิดที่ใจ กามมันไม่ได้เกิดที่ร่างกายของใครทั้งสิ้น ร่างกายเกิดกามไม่ได้หรือ เอาศพกับศพมาถ่ายกันมันชอบกันไหม?

ความรักความชอบมันเกิดจากใจหมด แล้วใจมันมีข้อมูลปฏิกะ ปฏิกะข้อมูล กามราคะปฏิกะ เอาคนที่มันเห็นแล้วที่มันขะแยงที่มันเกลียด เอามาให้มันชอบมันชอบไหม? ไม่ชอบหรือ มันจะชอบที่มันเกิดกามฉันทะ กามฉันทะคือเสปกลงใจของเรา ถ้าตรงเสปกลงนะ มีงอยู่ไหนจะวิ่งไปหาเขา

ปฏิกะคือข้อมูล มันกินตัวมันก่อนไหม? ตัวมันคือข้อมูลของมัน แล้วถ้ามันมีข้อมูลของมัน มันพอใจของมัน แล้วไม่ได้ตามที่มันปรารถนา โกรธ แค้น นี่มันออกไปข้างนอก เห็นไหม แต่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา มันจะเป็นนะ

มรรคนะถ้าใครไม่เคยเห็นพูดไม่ถูกหรือ พูดไม่ถูก มันในปัจจุบันตลอด มันในปัจจุบัน จะบอกว่าที่มันเป็นอสุภะ อสุภะจากจิตดวงที่เห็น เห็นจากภายใน มันเป็นเพราะว่ามันเป็นสติ มหาสติแล้ว

ทุกคนปฏิบัติเราจะค้ำตลอด เวลาไปหาพระที่ไม่เป็นนะ พิจารณาให้เป็นอสุภะ พิจารณาให้เป็นอสุภะ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ คนที่ไปประพฤติใหม่ๆ ปฏิบัติใหม่ๆ ให้เป็นอสุภะนะ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ การเห็นกายของคนหัดปฏิบัติใหม่ เห็นกายคือเห็นกายไม่ใช่เห็นอสุภะ เพราะเห็นกายมันเห็นสภาพของกาย

กายนี้เป็นสัkkายทิฏฐิ มันเป็นทิฏฐิ ความทิฏฐิของจิต จิตมันนึกว่าทุกอย่างเป็นของเรา พอไปเห็นสภาวะแบบนั้นมันเห็นสภาวะของกายมันแปรสภาพของมันไป กายคืนสู่สภาพเดิมของเขา กายคืนสู่สภาพเดิมของเขา มันไม่ใช่อสุภะ อสุภะมันเป็นชั้นของอนาคา เรื่องของกาม มันเป็นเรื่องของชั้นของอนาคา แต่เรื่องของการผ่านกาย เห็นสภาพร่างกายกลับสู่สภาพเดิมของเขา สภาพเดิมของเขา แล้วพิจารณาไป

กายอีกชั้นหนึ่งมันเป็นธาตุ ๔ ธาตุ ๔ คืนสู่สภาพสถานะเดิม แล้วมันปล่อย มันปล่อย โลกนี้ราวเป็นน้ำกลอง มันปล่อยเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป แล้วถ้าจับให้กาย นี้เป็นสิ่งที่เขาได้แย้งกันว่าทำไมกรรมฐานบอกว่า กายนอกภายใน กายในภายใน กายนอก ไสคาบัน พิจารณากายนอกละกายนอกเป็นพระไสคาบัน พิจารณากายในเป็นสกิทา พิจารณากายในภายในเป็นอสุภะ

อสุภะนี้เป็นพระอนาคา พิจารณาเข้าไปถึงที่สุดณะ ถึงที่สุดณะ กายของจิต จิตนี้มันเป็นรูปกายละเอียดของจิตแล้วทำลายตัวมันเอง จบ มันเห็นสภาวะนั้นเลย มันเห็นโดยจิตนะ เห็นโดยตาเนื้ออย่างหนึ่ง เห็นโดยอุคคหนิมิตอย่างหนึ่ง เห็นโดยอริยสังขอย่างหนึ่ง การเห็นมันยังเห็นเป็นชั้นเป็นตอน ถ้าเห็นแล้วส่งออก เห็นเป็นนิมิตนี้มันเห็นออกเห็นออกคือจิตเห็น

แต่ถ้ามันเห็นอริยสังขมันเห็นเข้า เห็นจากข้างใน เห็นจากข้างในเข้ามา ถ้าเห็นจากข้างในเข้ามา ถ้าเป็นอสุภะมันเป็นอสุภะจากข้างใน พอเห็นอสุภะ พอพิจารณาบีบมันก็ปล่อย การปล่อยเพราะอะไร? เพราะสิ่งที่จิตมันพอใจตัวมัน มันเป็นกามฉันทะ โดยธรรมชาติของจิตเป็นกามฉันทะ เหมือนพลังงาน ตัวมันเองมีพลังงานตลอดเวลา

แล้วที่พิจารณาเข้าไป มันเห็นแล้วมันก็ปล่อย พอปล่อยแล้วมันก็จะละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา มันทำลายกันที่ตัวมัน เห็นไหมกามฉันทะ กามราคะ ถ้าไม่มีกามฉันทะ ไม่มีต้นเหตุมันจะมีสิ่งนี้เข้าไปได้อย่างไร? แต่พอพิจารณาเข้าไป เพราะมันจะกลับมา กลับเข้ามาที่ต้นเหตุ กลับเข้ามาที่ต้นเหตุคือกามฉันทะ คือความรู้สึกเรา คือตัวต้นเหตุ พอทำลายตัวต้นเหตุบีบ พระอนาคา

ถ้าพูดถึง เวลาพูดถึงวันนี้ที่บอกว่า ถ้ามันเป็นอย่างนั้น มันต้องทำไปอย่างนั้น เรา ก็โอเค คำว่าโอเค โอเคแบบว่า ก็ยอมรับว่าการกระทำ สิ่งที่เราพูดมันเป็นผล มันเป็น อริยสัจ แต่การกระทำมันต้องถนอม มันต้องต่อ ยอดไป มันต้องเริ่มต้นมาเรื่อยๆ พิจารณา ไปเรื่อยๆ ยกขึ้นไปเรื่อยๆ มันเจริญไปเรื่อยๆ ทำสิ่งเดียวให้มันเป็นไปเลย มันก็เป็นไป ไม่ได้

แต่ถ้ามันไปติดอย่างนั้น คำว่าติด ถ้าไม่เคยปฏิบัติจะไม่รู้คำว่าติดมันจะทำให้เรา เสียเวลาได้ขนาดไหน เพราะคำว่าติดมันคิดว่าเราถึงแล้ว เราจะกลับบ้าน เรานั่งอยู่ที่นี่ เรานึกว่านี่บ้านเรา เราจะไม่ก้าวเดินไปไหนอีกเลย แต่ถ้ามีคนมาบอกว่าที่นี่ไม่ใช่บ้านนะ ที่นี่เป็นหอพระที่เขาใช้ประโยชน์ส่วนรวม บ้านของเราอยู่ที่โน่น อยู่ที่โครมาจากไหน บ้านของเราก็อยู่ที่นั่น ต้องกลับบ้านของเรา แล้วพอกลับบ้านนี้ ออกจากนี้ไป ก้าวเดินไป ถึงบ้านอีกไกลไหม?

ถ้าจิตมันติด มันเข้าใจว่าที่นี่คือบ้าน นี่ก็เหมือนกัน บอกว่าพิจารณาตามหลังไป มันก็เป็นธรรม มันก็จะอยู่อย่างนั้นตลอดไป มันจะตามหลังอยู่อย่างนี้ มันจะไม่ก้าวให้ ทันกัน แต่ถ้าเราบอกว่า เราจะต้องให้เป็นปัจจุบัน ก้าวให้ทัน มันจะฝึกฝน ก้าวให้ทัน

คนไม่เคยเห็นกิเลสจะไม่รู้ว่ากิเลสร้ายกาจขนาดไหน กิเลสนี้ร้ายกาจมาก เชือด นิ่มๆ เชือดให้เราอยู่ในอำนาจของมัน นิ่มๆ นิดเดียว เอาไว้ในอำนาจหมดเลย แล้วเพราะ ไม่ได้ศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้ามันถึงเป็นอย่างนี้กันหมด ปฏิบัติกันไป ประคองกันไป แค่นี้ กิเลสมันก้าวกว่าเราก้าวเดียวแค่นี้ มันก็นำหน้าเราไปเรื่อยๆ แล้วปฏิบัติไปอย่างนี้ ตลอดไป แล้วก็หมดอายุขัย แล้วก็ตายไป

ฉะนั้นที่ว่า เป็นพระโสดาบัน ใ้รู้หรือไม่ รู้ที่เราว่ารู้ แล้วเรายังคิดว่าสิ่งที่ขึ้นไป อันนี้เป็นปัญหา ถ้าจะให้จริง ต้องให้ตัวเองเป็นพระโสดาบันแล้วตายดูจะรู้จริงๆ เลย (หัวเราะ) คืออย่างนี้มันเป็นไอ้นี้ด้วย นี่เวลาเราพูดเราพูดถึง แต่มันมีแบบว่า คนเรามัน ประารถนา หรือว่าขั้นตอนมันไม่เหมือนกันหรอก มันไม่มีสูตรสำเร็จใจ คือว่ามันไม่เป็น อริยสัจ ไม่เป็นความจริง

ถาม : ตั้งอุสกะเอง

หลวงพ่อกะ : การตั้งอสุภะเอง ใอย่างนี้มันเป็นการเริ่มต้นนะ เราบอกว่าการตั้งอสุภะเองไม่ได้หรือว่าตั้งได้เพราะมันเป็นประเด็น มันเป็นเรื่องหนึ่งนะ พอมันเป็นประเด็นปั๊บ ทุกอย่างให้มันเป็นอย่างนี้ไม่ได้ เพราะในการปฏิบัติมันมีกาย เวทนา จิต ธรรม

อันนี้ถ้าคนไม่ผ่านอสุภะเลยก็มี ไม่ต้องผ่านอสุภะ ไม่มีอสุภะ ไม่ต้องผ่านกาย เป็นอรหันต์ก็เยอะเยาะไป ถ้าเขาไม่ผ่านกายเขาก็ไม่มีอสุภะ เขาไม่เห็นอสุภะนะ เขาก็พิจารณาโดยนามธรรมตลอดไปเลย

คุณ หลวงปู่คุณลย์คุณลิต พิจารณาโดยไม่เห็นกาย พิจารณาโดยปัญญาไง ถ้าเป็นปัญญาวิมุตตินะ มันใช้ปัญญาแล้วเทียบเคียง ใช้ปัญญาใคร่ครวญ จนจิตนี้มีปัญญาเข้าไปกล่อม มีปัญญาเข้าไปแก้ไข แล้วมันเห็นโทษ มันปล่อยมันไปไปเรื่อยๆ แล้วเวลามันปล่อย มันก็ไปปล่อยเหมือนกัน ไปปล่อยเหมือนกันคือว่าถ้ามันปล่อยกายนะ มันปล่อยกาย มันเป็นโสดาบัน มันก็เห็นว่า ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕

ถ้ามันไปปล่อยที่สภิกทานะ มันก็ไปปล่อยว่า พิจารณาโดยนี้แหละ พิจารณาโดยปัญญาไม่เห็นกายหรอก แต่พิจารณาโดยปัญญาไป มันก็ไปปล่อยว่า สิ่งที่ตั้งกรรมราคะปฏิฆะอ่อนลง ปล่อยหมด หลวงปู่คุณลย์นะ หลวงปู่คุณลย์พูดถูก เราไม่ค้านหลวงปู่คุณลย์เลย แต่ท่านพิจารณาของท่าน หลวงปู่ฝากไว้

เมื่อวานใครไปที่วัด บอกว่าอะไรนะ ใที่ว่า คุณจิต รู้จิต แล้วต้องใช้ความคิด ท่านบอกละเอียดมาก บอกไว้ละเอียดมากจริงๆ มันละเอียดมากไป ที่นี้คนเรามันไปเอาความเห็นของเราไปตัดตอน ไปตัดตอนมาให้ดูให้รู้ เราถึงพูดบ่อย ถ้าให้ดูให้รู้ มันต้องใช้คำว่ารู้ของใครคุณของใคร

ในองค์กรหนึ่ง มีผู้อำนวยการองค์กรนั้น เขาดูแลรักษาองค์กรนั้น เขาต้องมีงบประมาณนะ เขาต้องมีหน่วยงานของเขา เขาดูแลรักษาหมดเลย กับนักการในองค์กรนั้น เขาก็ดูเหมือนกันนะ เขาเป็นยามเฝ้าอยู่หน้าประตู เขาก็ดูเฉยๆ ที่นี้ใ้คำว่าดูกับรู้ คำว่าดูกับรู้ของใคร แต่ถ้าเป็นเรานะ มันต้องดูกับรู้ของผู้อำนวยการ ดูกับรู้ของเจ้าขององค์กรนั้น เจ้าของบริษัทนั้น เพราะ เพราะเขาเป็นเจ้าของใจ เพราะใจนี้เป็นตัวเกิดตัวตาย ใช่ไหม? มันก็ต้องดูแบบเจ้าของความรับผิดชอบใช่ไหม? มันไม่ใช่ดูด้วยตาอย่างนี้หรอก

ฉะนั้น ไอ้เรื่องที่ว่าอสุภะ เราจะตั้งอสุภะให้มันเป็นตัวหนอน ให้เป็นอะไร ถ้าพูดถึง ถ้าเรากลับไปเปรียบที่มะม่วงก่อน เราเปรียบกับมะม่วงชมพูตลอดเลยละ ผลไม้แต่ละชนิดไม่เหมือนกัน จิตของคนก็ไม่เหมือนกัน จิตของเราเป็นชมพู จิตเขาเป็นทุเรียน เขากินทุเรียนเขาปลุกของเขาออกมา ทุเรียนคือมันรสชาติกว่า ราคาดีกว่า

จิตของเขาถ้ามันสงบแล้วมันเห็นที่ลึกซึ้งกว่า มันเห็นที่กว้างขวางกว่า มันเห็นที่ดึกว่า เขาก็จิตของเขา จิตของเราเป็นชมพู ชมพูไม่ค่อยมีราคา แต่มันกินแล้วก็อึดท้องเหมือนกัน ถ้าเป็นชมพู มันออกมาขายก็ไม่ได้ราคา ใครก็ไม่ค่อยอยากได้เพราะตำแหน่งชมพูไม่เหมือนตำแหน่งทุเรียน นะ คือจิตของเราเป็นอย่างนี้ แต่เรากินก็อึดเหมือนกัน มันก็ธรรมของเรา ก็อึดของเรา ก็อึดของเรา

จิตของเราเป็นชมพู เห็นเขาขายทุเรียน ลูกหนึ่ง ๒๐๐-๓๐๐ ก็อยากจะขายชมพูลูกหนึ่ง ๒๐๐-๓๐๐ แล้วไม่ได้ก็ตีโพยตีพาย โอ๊ย ฉันก็ทุกข์ ฉันก็ไม่ใช่ธรรม ศาสนานี้ไม่ใช่ธรรม ศาสนานี้ลำเอียง ความคิดเรานี้ลำเอียง เราไม่รู้ เพราะฉะนั้นถ้าความคิดของเราเราเป็นชมพู หรือทุเรียน หรือว่า จิตของเขา เขาพิจารณาจิต พิจารณากายของเขา ก็เรื่องของเขา

ถ้าจิตของคนพิจารณากาย เห็นใหม่ ในวิสุทธิมรรคสอนนะ ถ้าเราพิจารณากาย ถ้าเราพิจารณาจิตเราสงบแล้ว ไม่เห็นกายให้ไปเที่ยวป่าช้า ถ้าไปให้ไปเหนือลม เพราะป่าช้ากลิ่นจะแรงมาก ให้ไปเหนือลม ถ้าไปได้ลมแล้วเดี๋ยวมันไม่เข้าป่าช้า มันจะวิ่งกลับบ้าน ต้องไปเหนือลมเพื่อไม่ให้กลิ่นกระทบเรา ไปเหนือลม ไปแล้วจิตมันมีหลักมีเกณฑ์แล้ว ให้มองที่ซากศพแล้วหลับตา หลับตาเห็นภาพนั้นใหม่?

ถ้าหลับตาเห็นภาพ นี้ นิพพิณฑะติ ถ้าคิดแล้วให้กลับมา พยายามมองภาพนั้นให้ติดตา ถ้ามันไกล วิสุทธิมรรคนี้สอน สอนละเอียดมาก ถ้าป่าช้ากับที่อยู่ สมมุติถ้าเราไปปักกลดที่ไหนมันไกล จะเดินไปกลับนี่มันไกล เราจะเอากลับมาพิจารณาใกล้ๆ ที่เราอยู่เห็นใหม่ ให้เอาไม้ค้ำมาอย่าเอามือจับ เอามือจับมาไม่ได้

ใหม่ๆ เราก็ไม่รู้แน่ แล้วพอมากวนาคู อืม ถ้าเอามือจับ มันจะคุ่นเคย พอคุ่นเคย ไอ้ ก็แค่นี้ ไม่เห็นมีอะไรเลย จบ จบแล้ว ไม่ได้แล้ว แต่ถ้าเอาไม้ค้ำ ไม่ให้เราไปคุ่นเคย

การคุ้นเคย การคุ้นเคยการสนิท มั่นนอนใจ พอเอาไม้คิบบมา คิบบมาแล้วมาวางข้างๆ แล้วดู
เฟ่ง กลับตาเห็นภาพใหม่ ถ้าเห็นภาพให้ขยายส่วน เห็นภาพคืออुकคหนิमित แล้ววิภาคะ
คือขยายส่วนแยกส่วน

การเห็นนี่นะเห็นก็เห็นเฉยๆ เห็นภาพนิ่ง แล้วถ้าภาพเคลื่อนไหวเราจะจับเห็นผิด
เห็นถูกได้ วิภาคะคือขยายส่วนแยกส่วน ถ้าพิจารณากาย เห็นใหม่ แล้วมันเป็นอสุกะ
ใหม่ ไม่ได้เป็นนะ นี่เห็นกายใจ การพิจารณากาย ถ้าคนไม่เคยพิจารณาไม่รู้ ถ้าคน
พิจารณานะ แล้วมันอยู่ที่เทคนิค

เช่น หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะท่านให้เดินอยู่ในกระดูก เดินอยู่ในร่างกาย แล้ว
ท่านพูดคำนี้บ่อย คนอื่นฟังแล้วเฉยๆ แต่เราฟังแล้วสะเทือนทุกทีเลย

“ต้องอย่างนี้เป็นชั่วโมงๆ นะ ต้องให้เดินอย่างนี้เป็นชั่วโมงๆ นะ”

“แล้วทำไมถึงเป็นชั่วโมงๆ ละ?”

ถ้าจิตไม่มีหลัก มันเดินไม่ได้ จิตไม่มีสมาธิมันทำไม่ได้ ถ้าทำได้ จิตมันเดินตาม
ข้อเป็นชั่วโมงๆ คือว่าจิตมันมีฐาน เหมือนเรายกของหนัก ถ้าเราอ่อนแอ เรายกของหนัก
ได้ไหม? ถ้าเราแข็งแรงของหนักก็เป็นของเบาใช่ไหม? ถ้าจิตมันมีหลักขึ้นมา ทำเป็น
ชั่วโมงๆ ๓ ชั่วโมงก็ได้ ๕ ชั่วโมงก็ได้ แล้วถ้าไม่ได้ก็กลับมาพุทโธๆ ต่อ

นี่คือเทคนิคของหลวงปู่เจี๊ยะ เฉพาะองค์ ของท่าน ท่านทำของท่านมา แล้วพอ
ท่านทำอย่างนี้ปั๊บ ท่านจะเทศน์ (โทษนะ) ไม่ใช่วิจารณ์อาจารย์นะ เราส่งเสริม เราเคารพ
ท่านมาก ท่านเทศน์ที่ไหน ร้อยหน่าพันหนก็เทศน์อย่างนี้ ต้องเดินเป็นชั่วโมงๆ อย่างนี้
เพราะนี่ คือถ้าพูดอย่างนี้ คือท่านทำมา ท่านย้ำของท่านมาตลอด คือของที่ทำมาอย่างไร
ท่านก็จะสอนอย่างนั้น

แต่ถ้าเป็นพิจารณากาย ครูบาอาจารย์องค์อื่นท่านก็เทศน์ เราเห็นอย่างไร? เรา
ปฏิบัติอย่างไร? แล้วมันเป็นคุณค่าอย่างไร? ท่านจะสอนอย่างนั้น สอนสิ่งที่เราทำมานั้น
แหละ

ฉะนั้น ถ้าพิจารณาให้เป็น ถ้าเราตั้งกาย ตั้งน้มนั้นเป็นเริ่มต้น ถ้าทั้งหมดนะ ถ้าพูดทั้งหมด เห็นไหม อยากก็ปฏิบัติไม่ได้ อะไรก็ปฏิบัติไม่ได้นะ พระพุทธเจ้าไม่สอนพระอรหันต์นะ พระพุทธเจ้าสอนคนมีกิเลส ฉะนั้น การตั้งต้นนี้ได้ แต่ต้องรู้ว่าการตั้งต้น เราตั้งนะ ตั้งคือการสมมุติขึ้น มันไม่ใช่ธรรมแต่มันเป็นประเด็น

อย่างเช่นเวลาจิตเราสงบแล้ว เราพิจารณากายแล้วไม่เห็นกาย ถ้าเราไม่ตั้งขึ้นมา เราไม่ทำขึ้นมา มันก็ไม่ใช่สักที แล้วเราจะทำอะไร มันถึงต้องตั้งขึ้นมา การตั้งอย่างนี้ไม่ผิด แต่เราก็ต้องรู้ว่าเราตั้งขึ้นมา พอตั้งขึ้นมาแล้วนะ (โทษนะ) ตั้งขึ้นมาแล้วอย่าหลงตัวเอง พอตั้งเป็นอย่างนั้นปั๊บ เราก็คิดว่าตัวเองได้แล้ว ไม่ใช่

ตั้งขึ้นมาแล้วก็หมั่นฝึกซ้อม หมั่นดูกระทำ มันเป็นไปไหม? มันเป็นวิภาคะไหม? อุกคหนิมิต วิภาคะนิมิต วิภาคะคือมันภาพเคลื่อนไหว ภาพขยายส่วน เห็นความแปรปรวนของมัน ถ้าเห็นแปรปรวนของมัน พอมันแปรปรวนของมัน เอ๊ะ! ถ้าเห็นจริงๆ ถึงเป็นอย่างนี้ ถึงบางอ้อไง เอ๊ะ! เป็นอย่างนี้หรือ? เอ๊ะ! เอ๊ะ! ทีมันก็ปล่อยทีหนึ่ง เอ๊ะ! เป็นอย่างนี้หรือ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ หมั่นคราดหมั่นไถ

ในมุตโตทัยของหลวงปู่มั่น ให้หมั่นคราดหมั่นไถ หมั่นฝึกหมั่นซ้อม อย่างที่เดียวแล้วทิ้ง ทีเดียวนี้ เอ๊ะ! สุขมาก คิดว่าเป็นโศคาบัน ทิ้งเลย ได้แล้วโศคาบัน ไม่กี่วันนะ พอมันเสื่อม โอ๊ย โศคาบันสูญหายไปแล้ว ทุกข์นำคุณเลยนะ แล้วต้องมาเริ่มต้นใหม่ อย่างที่หมั่นคราด หมั่นไถ ทำบ่อยๆ ทำเรื่อยๆ ทำอยู่อย่างนั้นล่ะ

ถ้ามันยังไม่สมุจเฉทนะ มันไม่มีคำตอบนะ อย่างมั่นใจ เห็นไหม ต้องตรวจสอบ ทดสอบ ตรวจสอบ ทดสอบ ตรวจสอบ ทดสอบ ตรวจสอบ ทดสอบ การตรวจสอบทดสอบ ถึงที่สุดแล้วนะ มันตรวจสอบทดสอบอย่างไร? มันก็คงที่ มันสะอาดแล้วนะ ผ้าสะอาด ซักอย่างไรมันก็สะอาดอยู่อย่างนั้น มันไม่สกปรกหรือ ทำบ่อยๆ ครั้ง บ่อยๆ ครั้งเข้า มันเป็นอย่างนั้น นี้ การตั้งอสุภะ การตั้งอสุภะนี้ถูก ทำได้ ทำแล้วทำบ่อยๆ ทำให้มันเป็นจริงขึ้นมา

ถาม : การรู้วาระจิต จำเป็นต้องได้เฉพาะผู้บรรลุนิพพานหรือไม่?

หลวงปู่ : ไม่ การรู้วาระจิต ถ้าผู้บรรลุนิพพานนะ การรู้วาระจิตมันสะอาด อย่างเช่น เช่น ความฝันของพระอรหันต์ ส่วนใหญ่เพี้ยะๆ นะ มันสะอาด เพราะมันไม่มีสิ่งเร้า ไม่มี

สิ่งที่มันเปลี่ยนแปลงตัวแรงคือกิเลส แต่ถ้าเป็นปุถุชน ความฝันไม่แน่นอนนะ จริงก็มี เท็จก็มี

ที่นี้การรู้วาระจิต ไม่บรรลุธรรมก็รู้ได้ รู้ได้แต่ตรงแค่นั้น ที่แรกก็ตรง ถ้ามันตรงนะ กำลังคินะ ตรง อย่างเช่นหมอดู เราดูถูกนะ พวกหมอดู พวกพรหมศาสตร์ ถ้าจิตเขาดี เขาทายเราเพี้ยะเลยนะ แล้วถ้าจิตมันจะดีตลอดไปได้อย่างไร? เราภาวนาอยู่เรารู้นี่ สมาธิกว่าจะเป็น รักษาเกือบตาย แล้วมันก็นั่งกำหนด ๒ นาที ทาย เพี้ยะๆๆๆ นั่งทายเพี้ยะๆ ไม่เชื่อนะ เราไม่เชื่อเลย

มันเป็นอาชีพของเขา คือความชำนาญของเขา สถิติใช้ใหม่ คนอย่างนี้ วันเดือนปีอย่างนี้ เขาบวกลบคุณหารอยู่ทุกวัน มันเป็นคนชำนาญของเขาไง ที่นี้การรู้วาระจิต ถ้าไม่บรรลุธรรม รู้ได้ไหม? ได้ แต่ถ้ารู้แล้ว มันจริงเท็จแค่ไหน เพราะการรู้วาระจิต มันเป็นอมตะวิชา มันเป็นอภิปัญญา มันไม่ใช่อริยสัจ มันไม่ใช่มรรค มันไม่ใช่การแก้กิเลส มันรู้ได้ (โทษนะ) รู้แล้วแล้วได้อะไร?

รู้แล้วนะ เรารู้วาระจิตโยม จิตโยมนี้กำลังทุกข์มากเลย พอเรารู้แล้ว เราก็ทุกข์ตามไปด้วย อู๊ย ตายแล้ว อู๊ย โยมคนนี้ทุกข์มากเลยนะ อู๊ย เราจะไปช่วยเขาอย่างไร? รู้ไปทำไม รู้ไปเอาทุกข์มาใส่ตัวหรือ อู๊ย คุณสิ บ้านนี้เขาทะเลาะกันนะ อู๊ย คุณสิ บ้านนี้เขามีทุกข์มากเลย อู๊ย เรื่องของเราก็แก้ไขไม่หมดแล้วนะ เรื่องของเราเองก็แก้ไขไม่จบแล้ว ยังไปเอาเรื่องของเขาใส่ตัวอีกหรือ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ สิ่งนี้มันเป็นเครื่องมือ มันเป็นเครื่องมือที่ท่านจะใช้เพื่อจะใช้แก้ไขคน เข้ามาแล้ว จิตดี จิตเศร้าหมองจิตผ่องใส ผ่องใสแค่ไหน ก็ผ่องใส ต้องผ่องใสให้มากกว่านี้ ควรทำให้ดีกว่านี้ ควรแก้ไขอย่างนี้ การรู้ รู้เพื่อประโยชน์ แต่ถ้าจิตเรามีกิเลส รู้แล้วแบกทุกข์ มันถึงว่า ยิ่งรู้มาก ยิ่งทุกข์มาก แล้วรู้ไปทำไม? มันไม่มีอะไรเลย

ความรู้ของเขา ความคิดของเขา ความทุกข์ของเขา มันก็เรื่องของเขา ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ดูใจเรา เห็นไหม ให้ดูใจเรา ให้ดูทุกข์ของเรา แก้ไขที่ทุกข์ของเรา

มันไม่ใช่ นี่รู้นอกฐาน ถ้าไปรู้ป็นผู้วิเศษ เป็นผู้รู้ จะให้เขาเคารพนบนาบเราอ้างว่า มันไปเอาทุกข์ใส่ตัวนะ ไปเอาทุกข์ใส่ตัวนี่ไม่ใช่ว่าเป็นประโยชน์เลย

ถาม : การทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ จะตกรอกไหม?

หลวงปู่ : ตก ทำบุญกับพระอรหันต์ก็คือทำบุญกับพระอรหันต์นะสิ ตกรอกก็ตกรอก คนละเรื่อง ทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ นี่นะ ได้บุญมาก เพราะอะไร? เพราะเนื่อนานบุญนะ เนื่อนานบุญ การว่าทำบุญกับพระอรหันต์ อย่างเช่นทำบุญกับหลวงตา คำว่าพระอรหันต์ เราอย่าไปพูดพร่ำเพรื่อ ใครเป็นพระอรหันต์? แล้วพระอรหันต์มีอะไรเป็นการันตี?

ถ้าเราไปพรา้เพื่อกับพระอรหันต์ เขาก็จะสั๊กหน้าผากเลย ภูพระอรหันต์ แล้วเอ็งก็จะไปกราบกัน อู๋ย นั่นพระอรหันต์ อันนั้นไม่ใช่ นั่นมันรอยสั๊ก ไม่ใช่พระอรหันต์ พระอรหันต์มันอยู่ที่ใจ พระอรหันต์มันรู้เรื่องอริยสัจ มันชำระกิเลส เป็นพระอรหันต์ เขาไม่พูดกันอย่างนั้นหรอก

ทีนี้เพียงแต่ขอเท็จจริง ทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ ได้บุญมากไหม? ได้มาก

แล้วจะตกรอกไหม? ตก

ตกเพราะอะไร? ตกรอกเพราะทำชั่ว ทำบุญกับพระอรหันต์แล้วถ้าไปทำตามอารมณ์ ตามกิเลสของตัว เช่น เราทำบุญกับพระอรหันต์นะ แต่เรายังคดโกง เรายังทำลายคนอื่น มันก็ตกรอกนะสิ แต่ถ้าทำบุญกับพระอรหันต์ แล้วถ้ายังทำคุณความดีอยู่ ไม่ตกรอก คือไม่ตกรอก มันอยู่ที่เราทำ ไม่ใช่ทำบุญกับพระอรหันต์แล้วจะบอกใช้ไม่จงไว้เลย ดึงไว้เลยไม่ตกรอก ดึงไว้ให้ ไม่มีทางนะ ตก! ตก! มันตกเพราะดีกับชั่วกับที่เราทำ

ทำบุญกับพระอรหันต์ก็ทำบุญกับพระอรหันต์ อีกเรื่องหนึ่งใช่ไหม แล้วทำชั่วทำดีก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งใช่ไหม มันคนละเรื่องเดียวกัน มันคนละเรื่อง โอ๊ย ทำบุญกับพระอรหันต์แล้วไม่ตกรอก ทีนี้เพียงแต่ว่าถ้าคนทำบุญกับพระอรหันต์แล้ว มันไม่ทำชั่ว มันก็ไม่ตกรอกหรอก คำว่าตกรอกนะ เรามีศีลห้า ศีลห้าบริสุทธิ์นี่ปิดกั้นอบายภูมินะ

คำว่าปิดกั้นอบายภูมิ ต้องเป็นพระโศดาบันขึ้นใจ เป็นพระโศดาบันขึ้นใจ แล้วไม่ตกในอบายภูมิเพราะอะไร? เพราะพระโศดาบันมีสติสมบูรณ์ เวลาจะตาย มันตายพร้อมกับสติ ถ้ามีสติ มันไม่พลั้งเผลอไป ไม่ตกนรกเด็ดขาด แต่ถ้ามีศีลห้าสมบูรณ์ ถ้ามันฝึกสติไว้ มีศีลห้าสมบูรณ์คือมีสติตลอด มีศีลห้าสมบูรณ์ มันก็อบายได้ แต่การันตีไม่ได้ การันตีว่าไม่ตกนรกเด็ดขาด มันต้องเป็นพระโศดาบันขึ้นใจ

คุณิ พระพุทธเจ้า ก่อนที่จะเป็นพระพุทธเจ้า เห็นไหม เคยตกนรก เคยตกอเวจีมาทั้งนั้น จิตทุกดวงเคยผ่าน อย่างที่พูดถึงพระโมคคัลลานะ วันนี้พูด เราพูดไม่จบ มันพูดไม่จบเพราะมันยาว

พระโมคคัลลานะนี่พ่อแม่รักมาก อยู่กับแม่ แม่ตาบอด รักพระโมคคัลลานะมาก แล้วอยากให้พระโมคคัลลานะมีคู่ อยากให้เป็นฝั่งเป็นฝา ขอเรื่องให้พระโมคคัลลานะมีคู่ พระโมคคัลลานะไม่เอา รักแม่มาก รักแม่มาก จะอยู่กับแม่ ไม่ยอม ไม่เอา ไม่เอา แม่ก็นะอยากให้ลูกเป็นฝั่งเป็นฝา อุตส่าห์ไปหามาให้พระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะในชาติหนึ่งที่ทำร้ายแม่ไป

พอไปหามาให้แล้ว ก็ดูแลแม่ ก็ดูแลภรรยา ทีนี้ภรรยา ได้มาแล้วก็อยากให้สามีรักที่สุด แม่ตาบอด ก็มาดูแลแม่ เห็นไหม ก็คอยบอก แม่ทำโน่นตก ทำนี่หล่น แม่นี่ทำอะไรไม่ถูกสักอย่างเลย เป็นภรรยาเนาะ เป่าหูทุกวัน รักแม่ขนาดไหนนะก็เอียง สมัยโบราณเขาก็ไปหาของป่ากิน เวลากินข้าว เวลาสามีจะกลับมาเอาข้าวโรยไว้ โรยไว้ เห็นไหมแม่ทำอย่างนี้ เป็นภรรยาไปหมดเลย แม่ทำอย่างนี้ อยากอยู่กันสองคน

ตัดสินใจนะ บอกจะเอาแม่ไปเยี่ยมญาติ เอาแม่ขึ้นเกวียนไปนะ พอขึ้นไปนะ พอไปถึงที่หนึ่งนะ ก็ให้แม่จับเชือกไว้นะ แล้วก็ลงจากเกวียนไป พอไปถึงข้างล่างก็ทำเป็นโจร โอ๊ย โจรปล้น ปล้น ปล้น ตัวเองนะแหละ กลับมาทูปแม่ เพราะภรรยาเป่าหูทุกวัน จะทำร้ายแม่ เพราะมันเป็นปัญหาในบ้าน

พอจะไปทูปแม่ ทูปแม่ไปนะ แม่บอกว่า ลูกๆๆ ลูกหนีไปนะ โจรจะฆ่าแม่ ลูกรีบหนีไป แม่ยังรักลูก พอพูดขึ้นมา คนโดยสัญชาตญาณเป็นคนดี แต่เพราะโดนเป่าหูทุก

วันๆ มันยังไป พอแม่บอกว่า ไปนะๆ ลูกไป โจรมันปล้น โอ้โฮ เราจะฆ่าแม่ แม่ยังรักเรา
เลย แล้วทำเป็นไอ้เสื่อถอย ก็ถอยไปนะ ไปทิ้งไม้ไว้ แล้วกลับมาดูแลแม่

แม่เป็นอะไรไหม? เพิ่งกลับมา โจรไปแล้ว เพิ่งกลับมา เอาแม่กลับบ้าน กลับ
มานะ มันก็ระบมแล้ว ดายนะ กรรมอันนี้ เห็นไหม แต่ก็สร้างบุญกุศลมาเหมือนกัน ตก
นรกอเวจีมหาศาลเลย ก็เวียนอยู่อย่างนั้น แล้วสุดท้ายสร้างบุญกุศลมา ที่ว่าปรารถนาเป็น
พระอัครสาวก ปรารถนาเป็นพระอัครสาวกแล้ว เห็นไหม

แล้วพอมีฤทธิ์ มีฤทธิ์มาก เวลาจะทรมานใคร ถ้าจะทรมานเพื่อเป็นประโยชน์ ให้
พระโมคคัลลานะไป พระอรหันต์ไปทรมานใครได้หมดเลย ไปคิด ไปสวรรค์มาหมด
เลย กลับมาถึงราชคฤห์ บ้านนี้ตายไปเกิดที่นั่นๆ จริงๆ มันจริงไปหมดเลย พอจริงมันก็
ฮือฮา ศาสนาก็รุ่งเรื่องมาก

ทีนี้ในลัทธิต่างๆ เขาพิจารณาไป จะลัทธิศาสนาพุทธจะอย่างไร? จะลัทธิศาสนาพุทธ
ต้องลัทธิแม่ทัพก่อน จะลัทธิศาสนาพุทธต้องฆ่าพระที่ขึ้นไปสวรรค์-นรก แล้วเอามาเชิดชู
ต้องฆ่าองค์นั้นก่อน ตกกลงกันว่าต้องฆ่าพระโมคคัลลานะก่อน พอตกลงกันว่าต้องฆ่า
พระโมคคัลลานะก่อน ก็จ้าง เหมือนกับว่าจ้างมือปืนสมัยนี้ แต่ในสมัยนั้นเป็นนักแสดง ให้
นักแสดงไปฆ่า

มาถึง มันรู้หมดแล้ว เหาะ เห็นมานี่เหาะแล้ว จะเข้ามาทำลายนี่เหาะออกไปก่อน
แล้ว ทำไม่ได้หรอก ถ้าโดยฤทธิ์ โดยธรรมในปัจจุบันนะ แต่มันถึง ๓ หน ๔ หน เอ๊ะ
ทำไมเขาจะมาทำร้ายเราขนาดนี้ กำหนดจุดคิดว่าพระโศดาบันไม่รู้ รู้วาระจิต กำหนดดู
ของตัว โอ้ กรรมของเรามันมาถึงแล้ว ยอมรับ เห็นไหม เหาะก็ได้ ประสาเรา เฟงไฟใส่
ตายห้าหมื่น

แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ทำไม่ได้ พระอรหันต์ฆ่าคนไม่ได้ ถ้าเป็นประสาเรานะ ถ้า
เป็นเราเรายอมไหม? เขาจะมาทูปนะ เฟงกลืนไฟฟุ้งใส่เลยละ เผามันออกไปเลย ไม่ทำ
เขาจะมาฆ่าตัวปล่อยให้เขาฆ่า ทูบนี้แหลกเลย พอแหลกหมดขึ้นมาแล้ว มันไม่กระเทือน
หัวใจเลย พอทูปหลังจากตายแล้ว พอตายแล้ว เอาฤทธิ์นี้รวมร่างกายขึ้นมาเป็นปกติ เหาะ
ไปลาพระพุทเจ้า

เหาะไปหาพระพุทธเจ้า ไปกราบลา บอกว่าจะขอปรินิพพาน พระพุทธเจ้าว่า

“สมควรแก่เวลาของเธอเถอะ เธอก่อนไป เธอเทศน์ให้หน่อยๆ ฟังนะ”

เหาะขึ้นไป ลงมาเทศน์ๆ สุดท้ายแล้วก็กลับไปทีเก่า คลายฤทธืออก พอคลายฤทธิออก กลับไปเป็นกระดูกหักและเหมือนเดิม แล้วพระพุทธเจ้าไปเก็บศพเอง เผาเอง กรรมอันนั้นเห็นใหม่

กรรมอย่างนี้มันพัวพันกันมาตลอด เกิดตายเกิดตาย ทำมาชาติไหนก็ไม่รู้ สิ่งใดที่ทำมา แล้วก็บอกว่าศาสนาพุทธนี้เชื่อกรรมๆ ขอมัจฉานน ไม่ใช่ชนะ เชื่อกรรมคือเชื่อเหตุเชื่อผล ไม่ใช่เชื่อแบบงอมืองอเท้า ไม่ใช่เชื่อแบบว่าให้เขามาทำร้ายเรา ไม่ใช่ เราทำดีที่สุด ความเพียรชอบ ทำสิ่งที่ดีที่สุด เต็มความสามารถของเรา

แล้วถ้าผลมันออกมาอย่างไรก็คืออย่างนั้นละ ไม่ใช่ว่าไม่ทำอะไรกันเลยแล้วปล่อยให้ทุกอย่างนั้นเป็นไปตาม แบบว่าให้เป็นสวะลอยน้ำ ไม่ใช่ ธรรมะคือการทวนกระแส คือต้องมีความหมั่นเพียร มีความวิริยะ มีความอดสาหะ มีความตั้งใจ มีความจงใจ ทำเต็มที่ของเรา สิ่งที่มีมันค่อยมา สิ่งที่มีมันขาดแคลนมา ก็ทำให้มันสมบูรณ์ในชาตินี้

ถ้าชาตินี้สิ่งใดที่มีมันบกพร่อง เต็มให้มันเต็ม สิ่งใดที่จะทำ ทำชาตินี้

“สิ่งใดที่ทำมาแล้ว แล้วเสียใจต่อสิ่งนั้น ไม่ดีเลย”

ฉะนั้น ถ้าได้ทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ ดีมากๆ ถ้าทำได้นะ ทำได้แล้วคิดได้ เราคิดอย่างนี้นะ เราอยู่กับหลวงตามา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔, ๒๕๒๕ เราเห็นลูกศิษย์ หลวงตาเยอะมากที่ทิ้งหลวงตาไป แล้วไปเรียนอภิธรรมกัน ทิ้งหลวงตาไป ไปอยู่กับทางอื่น เยอะแยะ

คำว่าทิ้งหลวงตาไปนี้ เห็นผิดใจ เห็นผิดว่าอยู่กับหลวงตาแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย? ปฏิบัติมา ๒๐ ปี ๓๐ ปี ก็เห็นไม่ได้ไอนันไม่ได้ไอนี้ ทิ้งไปเยอะนะ จะบอกว่าเห็นใหม่ ทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ นี้อยู่กับพระอรหันต์ ยังทิ้งพระอรหันต์ไปเลย แล้วจะทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ

ทำบุญบ่อยๆ ต้องรักษาใจเรานะ รักษาใจเราให้เราเชื่อมั่น ถ้าสิ่งใดที่เราเห็นดี เราเชื่อมั่นของเรา อย่าให้กิเลสมันหลอก เวลาเขามาเป่าหูเรา บอกถึงพุทธกาลไม่มีพระอรหันต์หรอก ก็เชื่อเขา คุณติ ทำไมพระอรหันต์มีกิริยาอย่างนั้นล่ะ กิริยาอย่างนั้นมันเป็นกิริยาของธรรม ที่ท่านเมตตาสงสารเรา

ที่นี้ความเมตตาความสงสาร เห็นใหม่ ลูกเรา หลานเรา ญาติเรา เวลาประสบอุบัติเหตุ เราจะรีบวิ่งไปอุ้มขึ้นมาเลย วิ่งไปอุ้มขึ้นมาเพราะอะไร? เพราะเราทำได้ใช้ใหม่ แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านไปทำอย่างนั้นไม่ได้ ท่านก็ใช้เสียงของท่าน ใช้โวหารของท่าน เตือนเรา จิกเรา บอกเรา เพื่อความเมตตาของเรา เมตตาของท่าน ว่าเรานี้จะทำผิดพลาด

ท่านใช้พลังธรรมของท่าน เพื่อช่วยเหลือเรา แต่เราไม่รู้ ทำไมใช้กิริยาอย่างนี้? ทำไมพระอรหันต์ใช้อารมณ์รุนแรง รุนแรงลิ เพราะเราผลอน่ะ รุนแรงเพราะเรากำลังให้กิเลสมันจี๋หัวเรา ท่านก็เตือนเราแต่เราก็ไม่รู้ เพราะเราเห็นมาเยอะ

ไปอยู่กับหลวงตา อยู่กับของจริงๆ อยู่กับของดีๆ คนโน้นเป่าหูที คนนี้เป่าหูที มีงคุณติ พุดก็เสียงดัง มีงคุณติ ค่าเจ็บขนาดไหน เออ ไปดีกว่าวะ ไปแล้ว ทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ

กิเลสเราน่ากลัวนะ ใจเราเองนี่น่ากลัว มันไม่มีเหตุมีผลหรอก กิเลสไม่มีเหตุมีผล กิเลสเห็นแก่ตัวมาก แล้วกิเลสข่มขี้ใจเราตลอด เราไม่รู้สึกตัวหรอก หลวงตาท่านพูดบ่อย

“ใครยังไม่ได้ต่อสู้กับกิเลสนะ อย่ามาอวด อย่ามาคุยโม้ ไม่รู้หรอก”

เวลาจิตเดิมแท้นี้ส่องใส เห็นใหม่ จิตเดิมแท้นี้ส่องใส ใส เห็นใหม่ อู๊ นีแหละธรรม ธรรมแท้ๆ เลย เวลาพิจารณาเข้าไปแล้ว กองขี้ควาย ส่องใสในกองขี้ควาย เราไปติดมันแล้ว เราไม่รู้ เราไปติดมัน พอมันผ่านไปนะ กองขี้ควาย

จากที่มันส่องใส จิตทำไมมันมหัศจรรย์ขนาดนี้ ฐึไปหมด ภูเขานี้มองทะเลหมดเลย วัตถุต่างๆ จะกั้นสายตาไม่ได้เลย สายตาจะทะลุไปหมดเลย โอ้โฮ จิตเรามหัศจรรย์ขนาดนี้ ยึดตัวเองติดนะ แต่พอมัน

“ความฟ่องใสเกิดจากจุดละต่อม”

พลังงานนี้เกิดจากสภาวะ พอย้อนกลับมาจุดและต่อม ทำลายจุดและต่อม ใ้อ ฟ่องใสกลายเป็นกองจี้ควาย เห็นใหม่ เวลาปฏิบัติขึ้นไป ขนาดฟ่องใส ดีขนาดไหน ทำให้ คิดแล้ว มันทำให้เราไปติดมัน นี่ละกิเลส เราก็ว่ากิเลสมันจะเหยียบย่ำ มันจะทำลาย มัน เอาของสวยๆ งามๆ เอาของที่เรชอบนะมาคล้องจุกแล้วก็จูงไป แล้วก็ตามมันต้อยๆ แล้วไม่รู้ว่าจะโคนกิเลสจุง

อันนี้เวลามีสติอยู่ เขาก็เขียนอย่างนี้ได้ มีสติอยู่ก็เขียนอย่างนี้ ทำอย่างนี้ได้ เห็น ใหม่ มาทำบุญกับพระอรหันต์บ่อยๆ อย่างนี้ คำนี้เราชอบมาก เพียงแต่เราไม่รู้จริง แล้ว เราก็มารู้ว่าท่านอรหันต์ไม่อรหันต์ ความเป็นพระอรหันต์นะ มีหิริ มีโอตฺตปปะ คนดี กตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องแสดงออกของคนดี มีหิริ มีโอตฺตปปะ มีความละเอียดใจ มีความละเอียด ความเกรงกลัว มีความละเอียดกับสิ่งชั่วช้า มีความละเอียดตลอด

ถ้ามีความละเอียด ทำไมเวลาสั่งสอน ทำไมมันรุนแรง การรุนแรงมันพลังของ ธรรมนะ พลังของธรรมคือ ปรasaเราคือ กุจะแบกโลกๆๆ แต่มันทำไปแล้ว แต่ ความรู้สึกนะ กุจะแบกโลก กุจะขนมันไป ถึงได้รุนแรงใจ แต่พูดอะไรไม่รู้เรื่องนะ โอ้อโฮ โกรธมากเลย คูสิ มันออกมาจากใจ มันออกมาจากใจ

แต่ทางที่ได้รับการช่วยเหลือไม่รู้ เราถึงสังเวช สังเวชเวลาที่มันทิ้งกันไป สงสาร นะ เพราะเราเห็น ไม่เอ่ยชื่อหรือ เราเห็นเยอะ ลูกศิษย์หลงตา กั่นกุฎิ ดีๆ ทั้งนั้นนะ พอ ไป คนโน้นก็ไปทางนี้ คนนี้ก็ไปทางนั้น แล้วก็แตกกันไปนะ ที่เห็นๆ หน้านั้น ลูกศิษย์ ใหม่ๆ ทั้งนั้น ลูกศิษย์เก่าๆ ไม่เห็นกันสักคน

ที่มาใหม่ ลองไปถามสิ เวลาโยมมาหาเรา โยมมาปีไหนนี้ มาปี ๔๐ มาปี ๔๘ เพิ่ง มาทั้งนั้นนะ แล้วเก่าๆ ไปไหนไม่รู้ มันเห็นว่าความศรัทธาความเชื่อของคนไม่อยู่กับเรา คงที่หรือ มันเปลี่ยนแปลงตลอด กาลเวลาเปลี่ยนแปลงคนตลอดนะ

ถาม : การภาวนาโดยกำหนดที่การดับของสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เช่น การสิ้นสุดดับ ของเสียงที่เข้ามากระทบหูจะช่วยให้เราในการภาวนาได้หรือไม่

หลวงปู่ : การกำหนดอย่างนี้ละ การกำหนดอย่างที่พูดถึงเมื่อกี้ ว่าคนเราจิตใจมัน เหมือนกับผลไม้ ผลไม้แต่ละชนิดมันไม่เหมือนกัน นี่จิตใจของคนไม่เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา ท่านรู้ถึงจิตนิสัย ท่านถึง กำหนดการกระทำไว้ถึง ๔๐ วิธีการ

การกำหนด การทำความสงบ ๔๐ วิธีการนะ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ เทวดานุสติ เราปฏิเสช เห็นใหม่ ที่ว่าเคารพเทวดา เคารพเทวดา เราปฏิเสช เพราะว่าพระ พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่เหนือกว่าเทวดา แต่เทวดานุสติก็มี มรณานุสติก็มี เพราะสิ่งนี้ มันทำแค่ให้ใจสงบได้ ถ้าคนเรานี้มีความผูกพัน

อย่างเช่นพระนาคิตะ เทวดามาขยับยั้งกลางอากาศที่มาสอน เห็นใหม่ ถ้าเทวดานี้ เป็นญาติของเรา คุณิ เวลาพระสารีบุตร ท่านเป็นโรคเจ็บท้อง พระสารีบุตรเป็นโรค กระเพาะนะ เป็นโรคท้อง เวลาเข้าขึ้นมาต้องฉันทยาคุณก่อนออกบิณฑบาต แล้วเวลาไม่ได้ ยาคุณนี้ท่านจะปวดท้องมาก แล้วพระโมคคัลลานะนี้ไปเยี่ยม พระโมคคัลลานะไปเยี่ยม พระสารีบุตร

“ท่านเป็นอะไรนะ?” “ปวดท้อง”

“แล้วต้องชียาอะไร?” “ต้องชียาคุณ”

“แล้วทำไมไม่เอายาคุณล่ะ?” “ไม่มี”

ไม่มีนะ พระโมคคัลลานะคลใจเทวดา เทวดาก็คลใจภุหัสถ์ ภุหัสถ์ก็ทำยาคุณมา ถวาย ถวายพระสารีบุตร พระสารีบุตรไม่ยอมฉันท มันได้มาด้วยความไม่บริสุทธิ์ มัน ได้มาด้วยความไม่บริสุทธิ์ ไม่ยอมฉันท นี่ไง มีความละเอียดนะพระอรหันต์ แต่พระโมคคัล ลานะพยายามช่วย

คุณิ พระพุทธเจ้าไปจำพรรษาที่ปราสาท วัชรปราสาทอะไรนะ แล้วปราสาท มันลึ้มใส่บาตร แล้วข้าวยากมากแวง เห็นใหม่ พอดีบังเอิญมีพ่อค้าม้าต่างเขามาสร้าง คอกไว้ไง สมัยโบราณการค้าขายมันช้า ถ้ายังไม่ถึงเมือง หน้าฝนเขาก็กั้นคอกแล้วเอาม้า ไว้ในนั้น สูดถ่ายแล้วก็ให้ม้ากินข้าวกลิ้ง ข้าวกลิ้งวันละหนึ่งทะนาน

เพราะฉะนั้นเวลาพระไปบิณฑบาตที่ไหนก็ไม่ได้ ก็จะมาได้ข้าวกล็อง เพราะเขาให้มั่ว เขาก็ให้พระด้วย ที่นี้พระอานนทได้มา ภิกษุทำอาหารให้สุกเองไม่ได้ ภิกษุทำอาหารให้สุก ภิกษุทำอาหารกินเองเป็นอาบัติปาจิตตีย์หมด ที่นี้ภิกษุทำอาหารให้สุกไม่ได้ ได้ข้าวกล็องมา ก็เอาน้ำพรม แล้วบด บดให้ข้าวกล็องเป็นผงแล้วถวายพระพุทธเจ้า

พอถวายพระพุทธเจ้า ถวายพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ฉันอย่างนี้ โอ๊ย พระโมคคัลลานะทนไม่ไหว ทนไม่ได้ ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดินขึ้นมา จะพลิกโลก นี่มันเป็นความจริงนะ ถ้าพระโมคคัลลานะไม่มีฤทธิ์ ทำไม่ได้ ไปพูดกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าอัดแล้ว จะมาโกหกพระพุทธเจ้าได้อย่างไร? พระพุทธเจ้ารู้แจ้งโลกนอกโลกใน

“ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดินขึ้นมา”

“แล้วประชาชนนี่ละ หมู่บ้าน ทั้งเมืองจะได้อย่างไร?”

“ข้าพเจ้าจะอธิษฐานมือข้าพเจ้าให้เป็นทวีป ข้าพเจ้าจะเอาหมู่บ้านทั้งหมู่บ้านอยู่บนมือของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะพลิกง้วนดินขึ้นมา แล้วเอาง้วนดินถวายพระพุทธเจ้า”

“ไม่ให้ทำ”

อ้าว ในทวีปอื่น เห็นไหม ที่นั่นข้าวยากมากแพง แต่ในทวีปอื่นเมืองอื่นเขามีกิน เพราะ ๒๕๐๐ ปี ดุติ

“ข้าพเจ้าจะเหาะไปบิณฑบาตทวีปอื่น”

“อ้าว ถ้าเหาะไปบิณฑบาตแล้วพระทำอย่างไร?”

“ข้าพเจ้าจะให้จับมือต่อๆ กัน ข้าพเจ้าจะจับมือด้วยแล้วข้าพเจ้าจะพาเหาะไปเลย”

พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำ ไม่ให้ทำทั้งนั้น พระพุทธเจ้าไม่ให้ทำ ไม่ยอมให้ทำ เวลาข้าวยากมากแพง ถึงที่สุดพอออกพรรษา เพราะพราหมณ์นิมนต์พระพุทธเจ้าให้จำพรรษา แล้วกรรมไปทำให้พราหมณ์นี้ลืม ไม่ได้ใส่บาตรเลย ก็ขัดสนกันอยู่อย่างนั้น

ถึงออกพรรษาแล้ว พรหมณ์เพิ่งนึกได้ ว่านิมนต์พระพุทธเจ้าจำพรรษาอยู่ แล้วไม่เคยใส่บาตรเลย ไม่เคยดูแลเลย เสียใจมาก ไปกราบขอขมาพระพุทธเจ้านะ กอดขาพระพุทธเจ้า แล้วนิมนต์พระพุทธเจ้ามานั้น เลี้ยงอย่างเต็มที่เลย แต่ ๓ เดือนไม่ได้กินอะไรเลย กินแต่ข้าวกลีบบด ในพระไตรปิฎกนะ

พอผ่านตรงนั้น พระพุทธเจ้าชมพระนนะ “พวกเธอชนะแล้ว พวกเธอชนะแล้ว”

เวลามันทุกขมันยาก พวกเรานี่ แล้วมีฤทธิ์นะ พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์ ทนไม่ได้ นะ เวลาพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนี้ ทนไม่ได้เลย เวลาพูดถึงสิ่งที่ทำได้ ฤทธิ์นี้ทำได้หมดนะ แล้วถ้าทำได้หมดทำไมให้เขาทุบตายล่ะ? นี่ละกรรม ที่ว่าเชื่อกกรรมนะ

การเชื่อกกรรม พูดถึงพวกเราธาตุสี่นี้พายเรือในอ่าง โยมนี้พายเรือในอ่าง ความคิดมันหมุนเวียนไป เอ๊ะ ทำไมเป็นอย่างนั้น ไหนว่ามีฤทธิ์มาก มีฤทธิ์มากทำไมโดนเขาทุบตาย ความคิดมันจะได้แย้งกัน ขัดแย้งกัน แล้วก็ปวดหัวอยู่อย่างนั้น ยิ่งคิดยิ่ง เดียว หัวระเบิด มันเรื่องกรรมมันละเอียดอ่อน เห็นไหม มันเป็นอินโดย

ฉะนั้นสิ่งที่เป็อินโดย สิ่งที่ความเป็นไป มันเป็นของมัน สภาวะแบบนั้นล่ะ แล้วอย่างที่เราจะบอกว่า พระพุทธเจ้ารูขนาดนี้นะ แล้วเปิดช่องไว้ให้มาก เพราะรู้เรื่อง จริตนิสัย เรื่องจริตนิสัย เรื่องอะไร ถึงได้เปิดเป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง

ทีนี้พอภาคปฏิบัติในปัจจุบันนี้ เราฟังแล้วเราเศร้าใจทุกทีเลย ทุกอย่างผิดหมดของกูถูก เราบอกเก่งกว่าพระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้านี้เปิดให้คนมีทางเลือก ๔๐ ทาง เขาบอกทางเดียวพอ แล้วทางเดียวพอนี้ แล้วจริตนิสัยของเขามันแตกต่างกัน จริตนิสัยคนต่างๆ กัน มันก็ต้องมีทางเลือกเยอะๆ

กรรมฐาน ๔๐ ห้อง คือว่าต้นทุนนะ เอ็งจะหาทาง เห็นทุนนะ วิธีการใดก็ได้ แต่ถ้ามีทุนแล้ว วิปัสสนามีหนึ่งเดียวคือเข้าอริยสัจ ทีนี้พอเข้าอริยสัจ เห็นไหม ทุกคนบ่นมากเลย พุทโธๆ ไม่ได้สักทีหนึ่ง แล้วจิตไม่เคยสงบเลย แล้ววิปัสสนากันอย่างไร? ทุกคนบ่น เห็นไหม เพราะว่าอะไร? เพราะหาทุนนี้ไม่เจอกันไง

แค่ทำความเข้าใจก็ทุกข์ยากแล้วนะ แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมาแล้ว มันถึงบอกว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาแล้วนี่ทอดอาลัยเลย

“โอ๊ย มันจะทำได้อย่างไร? มันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร?”

พระพุทธเจ้านี่ทอดอาลัยนะ มันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร? มันละเอียดอ่อนจนเกินไปนะ แต่ถ้ามันทำได้ก็เพราะว่ามันมีเขวามันมีปัญญา มันมีความสนใจ มันมีความย้อนกลับ ย้อนกลับอย่างเดียว ถ้าย้อนกลับนะ เหมือนอย่างที่เราหลงตาว่า ถ้ามันจุดไฟติดนะ ถ้าปัญญามันจุดติด มันไหม้หมด มันไหม้เชื้อหมด ถ้ามันจับต้น เราใช้คำว่า เข้าปากชอย

ถ้าจิตสงบแล้วนะ เข้าปากชอยถูก ปากชอยคือความชอบ ปากชอยคือจริตนิสัย ถ้าคนพิจารณากายก็จับกาย ถ้าคนพิจารณาจิตก็จับจิต คนพิจารณาธรรม จับตรงนั้น นี่ไง เข้าปากชอยถูก มันจะเข้าถึงบ้านของเรา เข้าปากชอยถูก เดินไปถึงที่สุด มันต้องเข้าถึงประตูบ้าน แต่นี่คือการเดิน แต่การวิปัสสนามันจะต้องต่อสู้ ต้องใช้สติ ต้องใช้ปัญญา การต่อสู้กับจิตของเรา ต่อสู้กับกิเลสของเรา เข้าไปถึงที่สุด ผลมันต้องเกิดนะ

ผลมันต้องเกิด มันต้องเป็นไป แต่เราทำไม่ถึง เพราะอะไรรู้ไหม? คุณ งานที่เขาอาบเหงื่อต่างน้ำเขาบ่นกันว่าทุกข์ แล้วงานนี้งานเพ่งเฉยๆ งานนี้ โอ้โฮ ปืด เหมือนสอยเข็มนะ สอยไม่ได้ซะที ปืด เข้าสมาธิไม่ได้ซะที หลุดไปหลุดมา เข้าไม่ได้ แต่ถ้ามันเข้าได้ คนสอยชำนาญ สอยอย่างไรก็สอยได้ จิตก็เหมือนกัน ทำบ่อยๆ เข้า ทำของเราเรื่อยๆ

เห็นไหม ความเพียรชอบ มันผัดจนมันถูก มันต้องทำอย่างนั้น แล้วเวลาจะประพฤติกปฏิบัติ พระพุทธเจ้า ๖ ปี พระพุทธเจ้าทุกข์อยู่ ๖ ปีนะ แล้วเราจะซุบมือเปิบเอาที่ไหนดมา ขนาดสร้างบารมีมาขนาดนั้น เห็นไหม เราถึงต้องคอยขยันหมั่นเพียรของเรา

เพราะงานนี้มันเป็นงานจริงๆ นะ เดินจงกรมไปนี่ เราเคยคิดเล่นๆ นะ เพิ่งพูดวันนี้ ไม่เคยพูดออกมาเลย เราเคยคิดว่าเราเดินจงกรม เดินไปเดินมานะ ถ้าเอามานับระยะทางนะ คุณเดินมาก็รอบโลกแล้วก็ไม่รู้ อ้าว เดินจงกรมเรานี้แหละ เอาที่เราเดินไปเดินมาแล้วเอามาคำนวณเป็นระยะทางนะ กว่ารอบโลกหลายรอบ ทั้งวันๆ นะ

ทั้งวันๆ นะ เราเคยคิดของเรานะ ที่เราเดินไปเดินกลับ ถ้าทางโลกเขาว่า ไอ้นี้บ้า ไม่เห็นทำอะไร? เดินไปเดินมาๆ ไปอยู่ที่โพธาราม เห็นไหม ใหม่ๆ ชาวบ้านเขาจับผิด เขาไปพูดกัน บิณฑบาต (โทษนะ) นี่ประสาเขาพูดนะ เราไม่ได้พูดเอง พอบิณฑบาตไป เขาแซว ไอ้ท่า วันๆ กูไม่เห็นมันทำอะไรเลย เดินไปก็เดินมา มันมาเฝ้าเราไง

มันมานั่งคู่อู่ พวกวัยรุ่นนั่นนะ แล้วมันก็ไปบ่นกัน วันๆ ไม่เห็นมันทำอะไรเลย เห็นมันเดินไปก็เดินมา เดินไปก็เดินกลับ มันไม่รู้ว่าจะเดินจงกรม มันไม่รู้จักเดินจงกรม แล้วเดินไปเดินกลับ เรามาคิดดี ว่าเราเดินไปเดินมา ทั้งวันๆ ทั้งคืน บางทีทั้งวันทั้งคืนเลยนะ

แล้ว ๑๐ ปี ๒๐ ปีนี้ เอมาวัดระยะทางนะ กูเดินมาก็รอบโลกนี่ ถ้าคิดอย่างนี้ก็ทำอะไรไม่ได้แล้ว เพราะไปคิดระยะทาง คิดแบบวิทยาศาสตร์ไง แต่ถ้าเรามีความตั้งใจ เราเดินหาจิต เดินเพื่อความสงบ จิตกายเคลื่อนไหวอยู่ แต่จิตมันสงบขึ้นมา พอสงบขึ้นมา งานของเรา

คูสิ เขาทำธุรกิจการค้า เขาหวังธุรกิจการค้าหรือ? เขาหวังเงินนะ เขาทำธุรกิจเขาหวังสตางค์ เขาไม่ได้หวังของนะ คูสิ ของดีๆ เราทำมา ทำไมไม่เก็บไว้เองล่ะ ของดีๆ ก็เก็บไว้ที่บ้านสิ ของดีเอามาขายทำไม? เขาขายเขาก็หวังสตางค์

เราเดินจงกรมก็เหมือนกัน เดินไปเดินมา เราไม่ได้เอาระยะทางการเดิน เราไม่ได้เอาอะไรทั้งสิ้นเลย เราเอาสติ เราเอาจิตให้มันสงบ กิริยาก็คือการเคลื่อนไหว แต่ให้จิตมันสงบไง เราเอาที่ใจเว้ย ไม่ได้เอาที่ระยะทาง เราเอาใจของเรานะ

ถ้าคิดผิดก็คิดอย่างเมื่อกี้ เอามันบวชแล้วได้หลายรอบโลก เอาระยะทางมาวัดกัน ใจอย่างหลงตาทำนพูดเลย ถ้าไม่มีสตินะ हमามันมี ๔ ขานะ มันวิ่งไปวิ่งกลับ ดีกว่าเราอีก ทำอะไรก็ได้แล้วแต่ ขาดสติ เหมือนกับไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย ถ้ามีสติเป็นประโยชน์กับเราหมด สติถึงสำคัญ

ฉะนั้นถึงบอกว่าถ้ามันภาวนา กำหนดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีมันดับไป ถ้ากำหนดได้ ถ้ากำหนดสิ่งที่สิ้นสุดของการดับ สิ่งทีสิ้นสุดของการดับ ถ้ามันทำนะ ให้มันมีความรู้ ให้มีสติ มีความรู้ ตามทันตลอด แล้วดูการพัฒนาของมัน ถ้าดับแล้วมีเหลืออะไร? เราจะบอกว่าไม่ถูกเลย เราก็ไม่อยากจะพูดอย่างนั้นไง

แต่ถ้าส่วนใหญ่แล้ว เราจะบอกให้กำหนดพุทโธก่อน กำหนดพุทโธๆ ถ้ามีศรัทธาจริต มีความเชื่อมั่น มันก็ต้องสงบได้ พุทโธนี่กำปั้นทุบดิน มันซึ่งๆ หน้า พุทโธๆ เพราะเราบังคับจิตให้มันอยู่กับพุทโธ พุทโธมันเหมือนกับเราหัดเล่นเทนนิส ทุกคนหัดเล่นเทนนิสต้องตีเข้ากำแพงก่อน

ไปหัดเล่นเทนนิส ไปตีกับใครเขา เขาไม่ตีด้วยหรือ เขาตีก็เก็บบลูก ต้องให้เราตีเข้ากำแพงแล้วมันจะย้อนกลับมาหาเรา พุทโธนี่คือกำแพง เราพุทโธจิตมันไม่ออก พุทโธย้อนกระดอนให้จิตมันกลับมา พอจิตมันกลับมาอยู่ พุทโธๆ ถ้าความคิดของเรามันคิดต่อเนื่อง เห็นไหม คิดเรื่องนั้น เรื่องนั้น เรื่องนั้น มันจะต่อเนื่องไป พลังงานมันจะออกไปหมดเลย

แต่พุทโธๆ มันมีสะท้อนกลับ สะท้อนกลับ พุทโธๆ มันอยู่แค่พุทโธ จิตมันพุทโธๆ มันก็สะสม สะสม สะสม มันละเอียดเข้าไป มันก็ซิดเข้ามา ซิดเข้ามา ซิดเข้ามา จนถึงเป็นตัวจิต นึกพุทโธก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ นั่นคือตัวสมาธิ แต่ถ้าทำไม่ได้ บางคนมันเครียด ทำไม่ได้หรือ เราสู้ บางคนบ่นว่าทำไม่ได้เลย อะไรก็ไม่ได้

ถ้าไม่ได้เลยใช้ปัญญา ใช้ปัญญาคือให้มันคิด คือปล่อยให้มันเป็นอิสระใจ คือปล่อยให้จิตมัน อย่างที่ว่า น้ำเต็มล้นถึงรู้ว่าเป็นน้ำ ไม่คิดมันก็ไม่รู้ เอาให้มันคิด คิดไปก่อน เหมือนกับแฉกสอนโปฐิละ เห็นไหม ให้ร่างกายเหมือนจอมปลวก ให้ปิดสัก ๕ ทาง ให้เหลือไว้ทางหนึ่ง คอยจับเหยี่ยวตัวนั้น จับเหยี่ยวนั้นคือจับจิต

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราใช้ปัญญา เห็นไหม เราใช้ปัญญา เราใคร่ครวญของเรา เราใช้ปัญญา เราใคร่ครวญของเรา ปัญญาใคร่ครวญคือปัญญาที่มันคิด คิดเรื่องอะไรด้วย ไล่ไปเรื่อยๆ นี่มันออกมา มันได้คิดได้อะไรบ้าง มันได้คิดได้อะไรบ้างแล้วมันก็มีทิวทัศน์ด้วย กุปัญญาชนนะ จะมาอยู่เฉยๆ ได้อย่างไร? คุณต้องใช้ปัญญาสิ ปัญญาเคลื่อนไหวได้ ไล่กันไป

เดี๋ยวมันเห็นเกิดดับ เห็นความสิ้นสุดของความคิด โดยธรรมชาติของมันนะ คนเราทุกซ์ขนาดไหน คิดไปขนาดไหน มันหยุดเอง แต่เราไม่รู้ คนนี้ทุกซ์มากขนาดไหน

นะ ถ้าจับไว้อย่าทำร้ายตัวเองนะ เดี่ยวความคิดที่ว่าทุกข์ๆ สักเดือนหนึ่งสองเดือนมันจะหายไปเอง นี่ก็เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นความคิด ความคิดนี้มันเกิดดับอยู่แล้ว

แต่มันเกิดดับโดยสัญชาตญาณ เกิดดับโดยธรรมชาติของมัน เราไม่ได้ประโยชน์ แต่ถ้าเราใช้สติตามไปดูความคิดไป ใหม่ๆ ยิ่งดูมันยิ่งฟูใหญ่เลย โอ้โฮ เอ็งจะมาดูยุ่ง หลอกเอ็งไปใหญ่เลย ตามมันไป ถึงที่สุดมันหยุดได้ พอหยุด เอ๊ะ! เฮ้ย จิตมันก็หยุดได้แล้วเมื่อก่อนเวลามันคิด มันลากเราเกือบเป็นเกือบตาย ทำไมเราทุกข์ขนาดนี้

พอเห็นมันหยุดได้หนหนึ่ง เราจะเห็นหนสองหนสามไปเรื่อยๆ พอมันหยุดหนสองหนสามไปเรื่อยๆ มันก็เริ่มสงบเข้ามาเรื่อยๆ นี่พูดถึงถ้าในการภาวนา แต่ถ้ามันกระทบหุอะไรหูเพราะการเคลื่อนไหว คุณะ กำหนดอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก ส่วนใหญ่แล้ว เขาว่าตามเคลื่อนไหว ลมอยู่ที่ปลายจมูก ไปที่ลิ้นปี่ ไปที่สะดือ แล้วย้อนไปย้อนกลับ มันเคลื่อนไหวตลอด

แต่ถ้าเรากำหนดลมนะ ให้ลมอยู่ที่ปลายจมูก เหมือนกับเราเข้าไปที่ประตูบ้าน เราอยู่ที่ประตูบ้าน ใครจะเข้าจะออกเราจะเห็นหมด เห็นคนเข้าประตูบ้านก็ตามมันมา มันเข้ามาหลังบ้าน โอ้ประตูบ้านปล่อยโล่งเลย ใครเข้าออกก็ได้ เห็นไหม ตามไป ตามมานี้ มันเคลื่อนไหว แต่เรายืนที่ประตูบ้านเลย อยู่ที่ปลายจมูก

เรานี้ทำมาหมด กำหนดลมนะ ตัวลมจะเป็นแห่งเลย จนลมนี้ขาด รวมใหญ่ พับ! ลงหมด กำหนดลม อานาปานสติ กำหนดลมนี้ จิตมันจะมีฤทธิ์ คนกำหนดลม จิตจะรู้ฤทธิ์ต่างๆ ดีมาก ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิมันจะเป็นสุขวิปัสสโก

แต่ถ้าใช้ พุทโธๆ ให้จิตมันสงบแล้วมันจะเกิดอิทธิฤทธิ์ เกิดปาฏิหาริย์ ไม้ปักแล้ว ทำมาทั้งนั้น ทำมาทุกวิธีนะ ใครสอนอะไร? จำไว้เลยนะ เดี่ยวเถอะกุกทดสอบ อยู่ในป่า เอาแล้ว กำหนดลม อยู่กับลมนี้เลยล่ะ โอ้โฮ มันขาด มันหยุดหมด หายหมดเลย สักแต่ว่ารู้ รวม พับ! รวมหมดเลย ทำมาทั้งนั้น

ถึงบอกว่าถ้าสิ่งที่เราทำ ทำแล้วมันได้ประโยชน์อย่างที่เป็นจริงนะ เราโอเคนะ แต่สิ่งที่เขาสอนๆ กันที่เราค้านอยู่ มันไม่เป็นสภาวะแบบนั้น

(ไอ้ใบใหญ่ที่เราเอาไว้วันต่อไปนะ เราจะตอบอีกสองใบนี้ละ จะคิกไปใหม่ ไม่คิกนะ เกรงใจเจ้าภาพเหมือนกันนะ เขาบอกว่าสองทุ่ม)

ถาม : การภาวนา ถ้าหากจิตยังไม่มีสมาธิพอ เราสามารถใช้วิธีนี้ถึง ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เอ็น กระดูก ไปเรื่อยๆ จะเป็นวิธีที่ดีหรือไม่?

หลวงพ่ : ใช่ การภาวนานั้น ถ้าจิตยังไม่สงบ ยังไม่มีสมาธิพอ ถ้าเรารอสมาธิพอที่เราคุยกันอยู่นี้ว่าขาดสมาธิ ขาดสมาธิแล้ว เราถึงวิปัสสนา ไม่ได้ เพราะเราขาดสมาธิ เราใช้สมาธิหลายๆ แต่ถ้าเราใช้ปัญญาใคร่ครวญ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ให้เห็น ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นั้น ให้เห็นโทษของมัน มันก็เป็นการเสริมสมาธิ การใช้ปัญญาใคร่ครวญ จิตมันก็ลงสมาธิ นั่นแหละ

คือว่าฝึกปัญญาได้ แต่มันเป็นวิปัสสนาใหม่? ไม่เป็น ที่เราคำนึงอยู่ตลอดเวลาว่าถ้าไม่มีสมาธิ วิปัสสนาไม่ได้ วิปัสสนาไม่ได้ ก็ไม่ต้องการ เพราะในทางฝ่ายปฏิบัติทางโลกๆ เขาบอกว่า การทำความสงบมันเป็นสงบ มันเป็นสมถะ ไม่เป็นประโยชน์ แล้วถ้าใช้ปัญญามันเป็นวิปัสสนา การวิปัสสนาสายตรงด้วย พุคอย่างนั้นด้วยนะ มันไม่ใช่วิปัสสนาหรอก มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ แล้วเป็นมิจฉาสมาธิเพราะขาดสติ เพราะเวลา มันปล่อยแล้วมันว่างๆ เฉยๆ ไม่มีสติควบคุม

ไอ้ที่เขากำหนดกันนะ มันว่าง มันว่าง กำหนด ว่าง ว่าง แล้วไม่มีสติควบคุมหรือเป็นมิจฉาสมาธิ เป็นมิจฉา แต่ถ้าเรากำหนดสมาธิ เราพยายามทำสมาธิ แล้วสมาธิมันยังไม่ดีพอ เราใช้ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เราพิจารณามันแล้วใช้ปัญญา ก็เท่ากับไปเสริมสมาธิให้เป็นสมาธิขึ้นมา ถ้ามีสติขึ้นมา มันจะเป็นสัมมานะ

เมื่อ ๒ วันนี้มีคนไปที่วัด เขาบอกเขามาจาก... เขามาได้ซีดีไป แล้วเขาไปปฏิบัติที่วัด ไปถึงเราบอกเขากำหนดนามรูปมาตลอด แล้วเขาบอก ว่างๆ มา ๙-๘ ปีแล้ว เราก็บอกว่าให้ลองกำหนดพุทโธดูใหม่ เขาไปที่วัด ๙ วัน กำหนดพุทโธๆๆ นะ พอพุทโธนี้จิตมันสงบ พอสงบปุ๊บ มือเท้าหายหมดเลย มาหานะ มานั่ง อู๊ อู๊ มหัทศรรย์

เราบอกนะ นี่เราเปรียบเทียบให้เขาฟังเห็นภาพชัดเจน (เวลามันไม่มีแล้ว) เราจะบอกว่า เห็นไหม คนที่เขาเลี้ยงสุนัข ถ้าสุนัขมันมีชีวิต เห็นไหม มันต้องถ่าย มันต้องกิน มันต้องจี้ มันต้องเหี่ยว เราต้องเก็บจี้สุนัข เลี้ยงสุนัข ถ้าสุนัขมันดีใจมันจะเลียปากเรา

ที่นี้เอ็งเลี้ยงตุ๊กตาสุนัข ไปเลี้ยงตุ๊กตาใจ ไปเลี้ยงรูปปั้นใจ มันไม่ใช่สุนัขที่มีชีวิต มันก็เลยอยู่เฉยๆ อย่างนั้น อ้าว เราไปเลี้ยงตุ๊กตา ตุ๊กตามันต้องกินไหม? ตุ๊กตามันต้องจี้ไหม? ตุ๊กตามันจะเลียปากเราไหม? จิตมันกำหนด ว่างๆๆๆ มันไม่มีประโยชน์ใจ มันเป็นความนึกคิดเฉยๆ มันไม่เป็นความจริงหรือ

แต่พอเวลามันเป็นความจริงนะ นั่งร้องไห้เลยนะ นั่งร้องไห้ แล้วพอกำหนด พุทโธๆ ไป มันเครียดบ้าง ตึงตัวบ้างอะไรบ้าง เราบอกอุปสรรคมันมีหรือค้อยๆ ทำไป

เวลาที่เรบอกว่ามันจะเป็นวิปัสสนาไหม? มันจะทำได้ไหม? สิ่งที่เราทำ ขอบอย่างเดียวทำอะไรก็ได้ แต่ต้องให้เราเข้าใจว่า ที่เราทำอยู่นี้มันเป็นอะไร? คือไม่ให้คิด ไม่ให้เราคิดอะไรทั้งสิ้น ทำไปเรื่อยๆ วุฒิภาวะของจิตมันพัฒนาไปเรื่อยๆ ถ้ามันพัฒนาไปเรื่อยๆ สมาธิก็รู้สมาธิ วิปัสสนาก็รู้วิปัสสนา ไปเรื่อยๆ แล้วมันจะพัฒนาของมันไป

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อบอกคำสอนในการแผ่เมตตาให้กับบุคคลที่ไม่ชอบเราครับ ใช้ความพยายามแล้ว แต่จิตใจมันยังไม่สามารถกระทำได้

หลวงพ่อบอก : ไม่สามารถกระทำได้ การแผ่เมตตาณะ แม้แต่ศัตรู การแผ่เมตตาอย่างนี้มันเป็นอย่างไรว่าเมื่อไหร่ ถ้าจิตใจของเรามันเป็นธรรมแล้วมันแผ่ได้หมด เพราะมันไม่เห็น หลวงตาท่านพูดอย่างนี้นะ ขึ้นชื่อว่าคน ขึ้นชื่อว่าคนนะ สิทธิเท่ากันหมด ขึ้นชื่อว่าคนไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ ไม่แบ่งใครเลย ขึ้นชื่อว่าคนมันเมตตาไปหมดเลย

แล้วพอมาสัตว์อีก เห็นไหม เมตตาตน เมตตาสัตว์ เมตตาทุกอย่างเลย ท่านเมตตาของท่านได้ เพราะใจของท่านเป็นธรรม แต่ในเมื่อถ้าใจของเราเป็นธรรม เราก็อยากจะเมตตา เราอยากจะแผ่เมตตา แต่มันแผ่ไม่ได้ ถ้าแผ่ไม่ได้ เราก็ต้องแผ่ให้คนที่เราแผ่ได้ก่อน แล้วพยายามแผ่ให้เขา ในเมื่อมันแผ่ไม่ได้ เราจะบอกว่าเราไม่แผ่เมตตาให้เขาหรือ

แต่เราแผ่เมตตาให้เขา เพื่อให้เขาไม่ทำร้ายเรา ให้เขาที่ไม่ชอบขี้หน้าเราไง มันมีนะ มันมี เห็นไหม อย่างเช่นเราเป็นกรรมกัณนี้ ถ้าเป็นกรรมกัณนะ เวลาอโหสิต่อกรรม เราให้อโหสิต่อกรรม แต่ถ้าเราเป็นกรรมกัณนะ เราไปขอโหสิกรรม เขาไม่โหสิกรรมให้ เราก็แผ่เมตตาและขอโหสิกรรมไปเรื่อยๆ เขาจะยอม-ไม่ยอมเรื่องของเขา เรื่องของเขา

คือว่าเหมือนกับตบมือข้างเดียวแล้ว มันเป็นเรื่องของเขา แต่ถ้าเรารักษาใจเราได้ เราเห็นคุณนะ เราเห็นคุณการแผ่เมตตา เราเห็นคุณการให้อภัย เราเห็นคุณของเรา เราทำแล้วเราสบายใจ เราเปรียบเทียบบ่อยในทางโลกนะ สุภาพบุรุษไม่รังแกสุภาพสตรีนะ ถ้าใครรังแกสุภาพสตรี ถือว่าคนนั้นไม่ใช่สุภาพบุรุษ เพราะสุภาพสตรีถือว่าเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าสุภาพบุรุษ

แล้วคนที่แผ่เมตตา คนที่ให้อภัยเขา แล้วเขายังไม่ยอมให้ เขายังทำร้ายเรา มันยิ่งกว่าทำร้ายสุภาพสตรีนะจริงไหม การรังแกคนที่เขาไม่รังแกตอบ พระพุทธเจ้ารู้ถึงสภาวะจิตใจ แล้วรู้ถึงว่าเราไม่ทำร้ายเขา แล้วเขายังทำร้ายคนที่ไม่ทำร้ายคนนะ กรรมมหาศาลเลย ทางโลกมันยังเป็นไปอย่างนั้น แล้วทางกรรมละ

แต่ถ้าเขาทำร้ายเรา เราทำร้ายเขา โต้ตอบต่อกัน จบ เสมอกัน มีกรรมด้วยกันทั้งนั้น ทีนี้เราคิดอย่างนี้ เราคิดถึงว่าเราให้อภัยเขา เราแผ่เมตตาให้เขา ให้โลกร่มเย็นเป็นสุข ให้สิ่งที่เป็นไป ฝึกได้ การแผ่เมตตาใจ การแผ่เมตตา ถ้าจิตมันไม่ยอม ไม่ยอมหรือจิตไม่ยอม เพราะอะไร? เพราะมันเจ็บ เขาทำเราเจ็บ เราจะไปแผ่เมตตาให้เขาได้อย่างไร? ก็มันเจ็บ เห็นไหม

มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นหนึ่ง มันเป็นความเจ็บปวดของใจหนึ่ง มันเป็นเรื่องของสภาวะของกรรมหนึ่ง กรรมนี้ ทำไมมองหน้าคนนี้ โอ้โฮ ถูกชะตามากเลย ไม่เคยเห็นหน้ากันเลยนะ เจอหน้าครั้งแรกเลย แหม ไม่ถูกเลย ไม่พอใจมากๆ เอ๊ะ คนนี้ทำไมเป็นอย่างนี้ ไม่เคยเห็นหน้ากันเลย ไม่เคยทำอะไรกันมาเลย ทำไมมันไม่ถูกชะตาชะเลยละ

นี่สภาวะกรรมมันให้ผลมาอย่างนั้น จะพอใจไม่พอใจ เราคุมใจเรา คุใจเรา รักษาใจเรา ให้ใจเราให้เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรามันจะเป็นประโยชน์กับเรานะ ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม สิ่งที่เกิด สิ่งที่เกิดขึ้นจากเรามันเป็นเรื่องใจของเรา เรื่องใจของเรารักษาเรา เป็นประโยชน์กับเรา เราถึงต้องเข้าใจว่า สิ่งใดเป็นประโยชน์ สิ่งใดเป็นโทษ สิ่งใดเป็นกุศล สิ่งใดเป็นอกุศล เรารู้ว่ากุศลเราควรทำ

แล้วการแผ่เมตตา เราให้อภัยเขา เขาให้อภัยเรา เราจะได้พ้นทุกข์ พ้นเวรพ้นกรรมเสียที เราก็ไม่พอใจเขา เขาก็ไม่พอใจเรา แล้วทำอะไร? ก็ทุกข์ก็ยาก ระวังกันไปอย่างนี้ มันจะเป็นความสุขได้อย่างไร? อภัยเขาซะ เมตตาให้เขาซะ อภัยเขา

“เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

ระงับ เห็นไหม เวรย่อมระงับ แล้วถ้ามันยังจองเวรอยู่ มันระงับได้อย่างไร? ถ้ามันไม่ระงับแล้ว มันก็ผูกเวรผูกกรรมกันไป เราจะผูกเวรผูกกรรมกันใหม่ละ? ถ้าเราจะผูกเวรผูกกรรมไปก็ไม่แผ่ ไม่แผ่ มันก็เป็นอย่างนั้น ถ้าเราจะหมดเวรหมดกรรม เราก็แผ่เมตตา เห็นไหม มันจะหมดเวรหมดกรรมต่อกัน ถ้าหมดเวรหมดกรรมต่อกัน ใครสุขก่อน? ก็เรา เราหมดเวรหมดกรรม

คนป่วย คนไข้ หายป่วย หายไข้ มันก็สุดขยอ ถ้าคิดได้อย่างนี้ มันทำได้ มันทำได้ แล้วมันจะทำของเราได้ แผ่เมตตาได้

จบหรือยัง วันนี้ปัญหายังมีเลย เก็บไว้เป็นต้นทุนพรุ่งนี้ไง กลัวไม่มีใครถาม (หัวเราะ) ไม่มีใครถาม คิดอยู่คนเดียว จะพูดอะไรนะ อืม

เวลามาเจอโยมใหม่ๆ นี่นะกล้าเทศน์ เพราะอะไรรู้ใหม่? เพราะรู้ว่าถ้าเทศน์แล้วเขาไม่ฟังซ้ำ ถ้าอยู่ที่วัดนี้พูดซ้ำพูดซ้ำ หลวงพ่อนี้พูดแต่เก่าๆ ไม่มันส์เลย อยากเอามันส์ๆ ถ้าเจอหน้าใหม่ๆ นี่พูดได้เลยละ ข้อมูลของเรา โปรแกรมอันนี้ มันพูดอย่างนี้ทุกวัน ก็โปรแกรมนี้แหละ มันพูดออกมา ก็พูดจากใจเรา มันพูดจากโปรแกรมนี้

อันนี้มันก็มี มันจะเทียบได้ ก็เทียบจากโปรแกรมอันนี้ มันถึงไม่พ้นจากหลักอันนี้หรือ รู้อยู่ ถ้าคนฟังมาแปลกหน้านี้สบายมาก ขึ้นมาแล้วใส่ได้เลยละ แต่ถ้าบ่อยๆ ต้อง

พลิกแพลงเอา (หัวเราะ) พลิกแพลงๆ คือว่าถ้าเป็นอาหารเก่าก็ต้องให้รสชาติมันกลม
กลมใหม่ๆ ใจ ถ้าอาหารมันกินทุกวันๆ มันจืด อาหารมือนี้ต้องใส่รสเผ็ดๆ หน่อย ต้อง
ให้มีรสชาติ ฟังแล้วมันจะได้ถึงใจ เอวัง